

UNITARIUS KÖZLÖNY

Kolozsvár, 1888 - 1948/1990. 2. (62.) évfolyam, 6-7. szám, 1991. június-július

Ára 15 lej

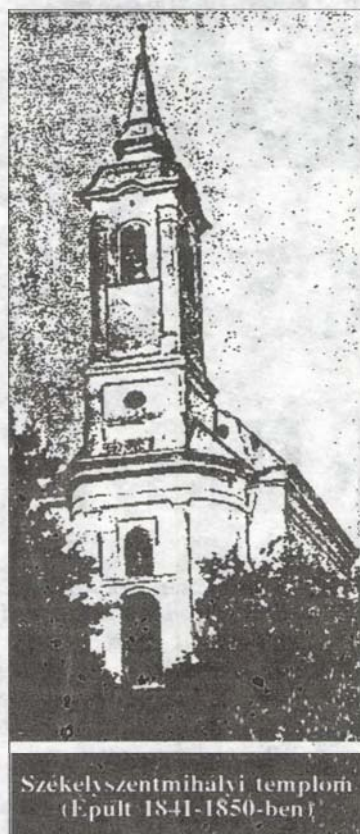
REMÉNYIK SÁNDOR

UTOLSÓ MUNKÁS

A nap leszáll, és szőlőhegyed ormát
Aranyozza az alkony, Istenem.
Munkásaidat látom fenn mozogni,
Apró bogárkák, serény hangya-népek,
Ki kapál, ki vesszőt metsz, ki szüretel.
Munkálkodjatok, míg nappal vagyon:
Mondtad, s elküldted mindannyiokat.
Mentek. Ki hajnalban, ki délelőtt, ki déiben.
Verejtékük hullt zord szőlőhegyedre,
És felszállt áldozati páráként,
S virágillat lett: édes öntudat,
És boldog, tiszta lelkiismeret.
Hogy sűrögnek ott fenn a húnyó napban,
Aranyként csillan szürke hangya-testük,
Már készülődnek lassanként haza -
Egy óra még, és itt van a sötét.

Sötét, sötét: hogy száll a szörnyű szó;
Éjszaka: hogy suhognak szárnyaid,
Mily félelmetes vagy, mily irtózatos,
Még annak is, ki dolgozott napestig,
Hát még annak, kit elhagyott a hajnal,
És elhagyott a délelőtt s a dél.
S kit a hanyatló nap is így talál:
Hivalkodva és haszontalanul.

Álltam valami messze piacon,
És tarka rongyként ráztam lelkemet,
Így tűnt a hajnal, így futott a dél,
És így jött rám a késő alkony.
Utolsó munkás és utolsó óra - -
Most itt állok a szőlőhegy tövén,
Napszámodba szegődnék, Istenem.
Egy óra még, és itt van a sötét.
Ezt az utolsó órát add nekem.

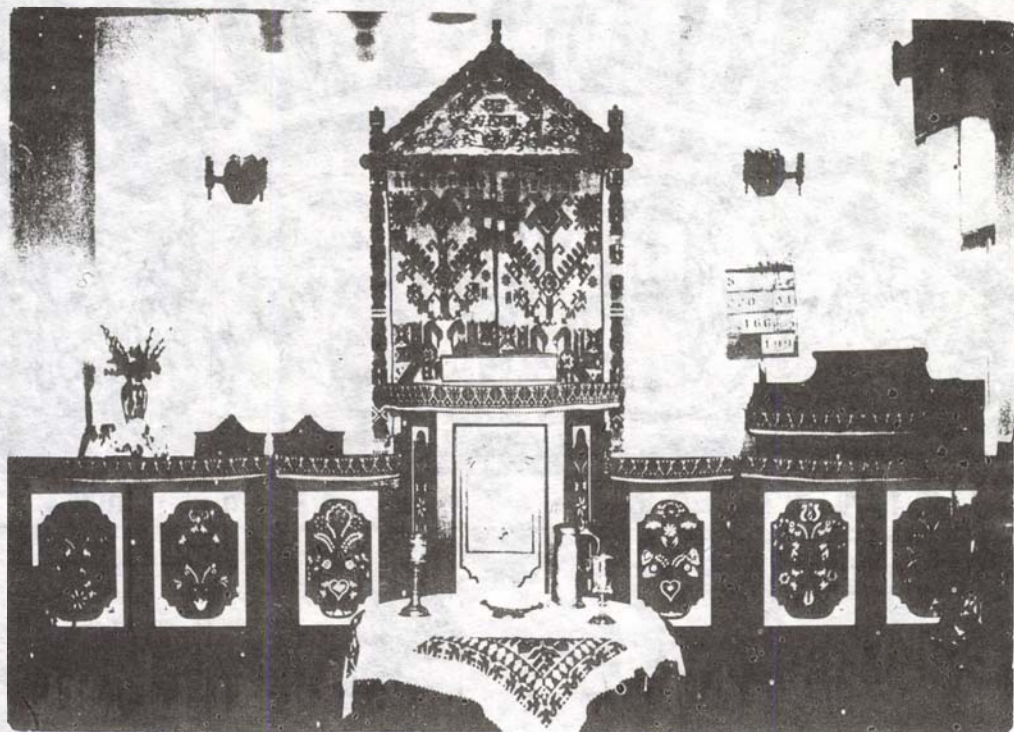
Székelyszentmihályi templom
(Épült 1841-1850-ben)

Molnos
Lajos

NYÁR

Isten munkára, küzdésre teremtette az embert. S vélhető: bölcsen elrendelte e küzdésben, munkálkodásban minden évszaknak a maga szerepét. Ekként a tavasz, például, a rügy - s a hit - serkenésének évszaka, midőn minden reményteli, minden még lehetségesnek tetsző és lehetséges is a tél dermedtségéből felszökkenő, felszikkasztó élet előtt. Aztán az ősz: a termés betakarításának, a számvetésnek az évszaka, mely lehet elégedett, s lehet lehangelő, aszerint, ki hogyan végezte a rászabott teendőik sorát. És eszerint minősül a tél is. Kinek a pihenés, az erőgyűjtés, tervezgetés évszaka, kinek a keserves túlélése.

És van a nyár. A négy évszak közül a legfontosabbnak tetsző, a meghatározó - amelyben a tavaszi vetés kalászt hoz, hit-té izmosodik a remény - ha szorgos kéz írtja fáradhatatlanul a konkolyt a föld és a lélek, az ész vetéseiben is. A nyár az új kenyér elhozója, a beteljesedés, a bizonyosság-nyerés évszaka. Isten segítségével, az ember akaratából s munkájának eredményeként ki jól s jót vetett s gondját viselte e vetésnek, jól s jó termést remélhet, megtartó újkenyeret! ...

A CSÍKSZEREDAI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG

A csíki-gyergyói medence lakóinak katolikus folytonossága, egysége századokra megmaradt. A reformáció óta az unitárius gondolatnak és egyházközségnek mint szervezeti formának sem rokonszenve, sem nyoma nem maradt János Zsigmond korától. A szárhegyi Lázár család egy tagja tett ugyan kísérletet a protestánizmus felé való "elhajlásra", de nem meggyőződésből, hanem a politikai hovatartozandóság egyéni érdekéből. A csíki-gyergyói medence legnagyobb ünnepe is János Zsigmond fejedelem sikertelen és félremagyarázott kísérletéből keletkezett: a pünkösdi, Csíksomlyón tartott évi búcsú.

Csíkszereda és Gyergyószentmiklós, mint e vidék természetes és adminisztratív központja, mindig nyitva állottak a hivatalt és kenyeret keresők előtt, így az unitárius hívek előtt is. A beköltözött hívekből sikerült a reformátusoknak mintegy száz évvel ezelőtt gyülekezetet alapítaniok, mely már virágzó egyházközségi életet él. Természetes, hogy unitáriusok is költöztek be a medencébe, de lelki gondozásukról, pásztorációjukról nem maradt fenn semmi nyom.

E vidék mindig is szörványterületnek volt nyilvánítva és a székelyudvarhelyi unitárius egyházközséghez tartozott. A még élő tanúk szerint 1945-ig semmiféle gondoskodás, látogatás nem volt. 1945-1969 közt, az akkori református lelkész, Kovács Pál volt az, aki összehozta a "protestánsokat", köztük az unitáriusokat is, és lelki gondozásukról gondoskodott, a református szertertség szerint, és "egyházi adójukat" is begyűjtötte. A hagyomány szerint kijelentette, hogy a legjobb hívei az unitáriusok. ("A legjobb reformátusok az unitáriusok.") Unitáriusok közül egyházközségi tanácsost is választottak.

Dr. Szász Dénes székelyudvarhelyi esperes-lelkész 1969

őszén jött el Csíkszeredába, hogy a szörványgyülekezetet egy Dávid Ferenc ünnepélyvel a megszervezettség útján elindítsa. Az ünnepély 1969. nov. 9.-én volt, melyen 37-en vettek részt. Ez a dátum tekinthető a szörványgyülekezet megalakulásának, mert ez alkalommal vezetőséget is választottak. 1969-1972 közt Szász Dénes, 1972-1974 között Lakatos Gyula karácsonyfalvi lelkész pásztorolta a híveket, Andrási György oklándi lelkész segítségével. Az istenisztelek 1969-1972 közt a helybeli református templomban voltak. 1975-1976-ban bérbe vett magánlakásokban tartották az istentiszteleteket.

Csíkszereda és Gyergyószentmiklós gyors ütemű ipari fejlesztése következtében a szomszédos Udvarhely és más unitárius központú vidékekről nagy számú unitárius költözött be e vidékre. A szörványhívek gondozásának eddigi módja nem volt kielégítő. (Közel 300 unitárius lélek élt Csíkszeredában és környékén.) Egyházi főhatóságunk gondoskodott a hívek lelki gondozásáról, és Száva Péter szakvizsgázott V. éves teológiai hallgatót gyakorló segédlelkésznek nevezte ki a brassói unitárius egyházközséghez azzal a megbízatással, hogy a Csíkszereda, Gyergyó, Hargítafürdő, Balánbánya s a körzetükben lévő szörványok híveinek lelki gondozását is rábízta, s a Brassóhoz tartozó bukaresti unitárius hívek gondozását is kötelességgé tette. Egyben Csíkszereda központtal egy önálló unitárius egyházközségnek a megszervezésével is megbízta. Száva Péter beköszöntője ez év szept. 15.-én Csíkszeredában, nov. 12.-én Gyergyószentmiklóson megtörtént.

1975-ben megindult az önálló unitárius egyházközség szervezése Csíkszereda központtal, melyhez a gyergyószentmiklósi, hargítafürdői, balánbányai, a környéki községek szörványhívei és a bukaresti leányegyházközség hívei tartoztak.

Száva Péter segédlelkész az Unitárius Egyház Püspöki Hivatala 1975. aug. 1-től áthelyezi a brassói segédlelkései állásból a megalakult csíkszeredai lelkései állásba. Megkezdve működését, a kinevezett segédlelkész ez évben megtartotta az első konfirmációi ünnepélyt szeptember 21.-én.

Még ez évben intézkedés történt egy megfelelő ingatlan vásárlására. Az egyházközség 1975. október 30.-án tartott közgyűlésén, amelyen az egyházközség, valamint az egyházkör és az egyetemes egyház képviselői is résztvettek, a következő költségvetést állította össze: "A Vezenyi féle lakás vásárlási ára 220.000 lej. Ez összeg fedezetére a lelkészekről 40.000 lej; az egyházközség híveitől 80.000 lej; a csíkszeredai hívektől remélt 80.000 lej és Egyházi Főhatóságunktól 20.000 lej; összesen 220.000 lej kellene, hogy befojon." Az idén aug. 6.-án tartott keblitanács gyűlésének 6. jegyzőkönyvi pontja arról értesít, hogy az ingatlan megvétele megtörtént és 3 megüresített helyiséggel át is adta a volt tulajdonos az épületet. A Hargita Vármegye Közigazgatása 776/1976 számú iratában értesít, hogy az egyházközség által megvásárolt ingatlan a nevükre írta. Aug. 15.-én az új épületben megtartották az első istentiszteletet, egy megüresedett szobában. Az egyházközség a lelkései állás betöltésére pályázatot hirdetett.

1976-ban, december utolsó napjain Száva Péter segédlelkész, a jegyzőkönyv szerint, "elhagyta az egyházközséget és a Német Szövetségi Köztársaságba ment, ahonnan nem tért vissza." András György akkori oklándi lelkész vette át a hívek gondozását, de Báró József is egy fél év alatt 18 utat tett Szeredába, hogy az "egyensúlyt" megterthessük.

A Főtisztelendő Püspök úr Simén Domokos, volt adámosi lelkész nevezte ki a csíkszeredai hívek lelkipásztorává, aki július 1.-én elfoglalta állását, és augusztus 7.-én köszöntött be új helyére. A beiktatást a Főtisztelendő úr végezte, egyházközségünk vezetőinek jelenlétében.

A lelkései lakás megjavítása a hivatalos költségvetés szerint 50-60 ezer lejbe került. Ezért az egyházközség elhatározta, hogy lelkései lakásának a lakhatóvá és reprezentatívá tévése érdekében minden megfelelő anyagi alapját erre a célra használja fel. Főhatóságunktól kaptunk a javításra 10.000 lej segélyt. Sajnos közel 10.000 lejt az összegyűlt imaház árából kellett felhasználnunk, a többit a hívek fedezték. A javítás 9 hónapig tartott, ami érthető, ha figyelembe vesszük azt, hogy a lakásjavítást 100 lej készpénz készlettel határoztuk el. A lelkész is lemondott, illetve benthagyta fizetését, hogy ez is a javításra fordítható, a későbbi visszafizetés reményében. 1979-re készült el a lelkései lakás, konyhakamra-fürdőszoba létesítésével, víz-szennyvízcsatornázással, a feljáró újrameszelésével-vakolásával, a lakás kifestésével, ajtók-ablakok lemozatásával, újrapadlózással, a leszakadó mennyezet felfüggesztésével. Az összes javítások végösszegét a Keblitanács 55.000 lejtben értékelte. Közben a mellék-helyiségek is kisebb-nagyobb javítást igényeltek. A lelkész 1979-ben tudott beköltözni az új, illetve megújított lelkései lakásba, amely ma minden igényt kielégít.

Nagy gondot jelentett az istentiszteleti helyiség elhelyezése a vásárolt épületben. 1977. július 1-augusztus 7 között, a beiktatóig, 3 helyiséget alakítottunk át a földszinten istentiszteleti helyiséggé. Egy új elgondolású szószék, lelkései szék és énekvezéri részleg - harmóniummal - tervét készítettük el, a székek elé padlókat készítettünk. A kazettáit vargasi Sütő Béla népművésszel festettük ki, 80 drb. széket szereztünk be a meglévő egyszerű fapadaink mellé. Az egyházközségi vezetőség még 1976-ban az ingatlan vásárlására gyűjtött pénzből 15.000 lejért egy új, 10 regiszteres harmóniumot vásárolt. Székely Dénes egy faragott csillárt és két, karos, falra függeszthető lámpát készített, Orbók Lászlóné egy, templomba való, szalmából szőtt fali szőnyeget adott. Az irodahelyiséget bebútoroztuk, szőnyeggel láttuk el. Úrasztali terítőket is beszereztünk s az ablakok és ajtók mellé való népi szőtteket. Az imaház berendezésének és elkészítésének a költségét a keblitanács 45-50.000 lejre becsülte fel.

Folyó évben közel 65 méteres új kerítést kellett készítsünk a telek köré.

A székelyudvarhelyi egyházközség adományozott egy úrvacsorai kelyhet és egy tányért; a kissolymosi egyházközség be-

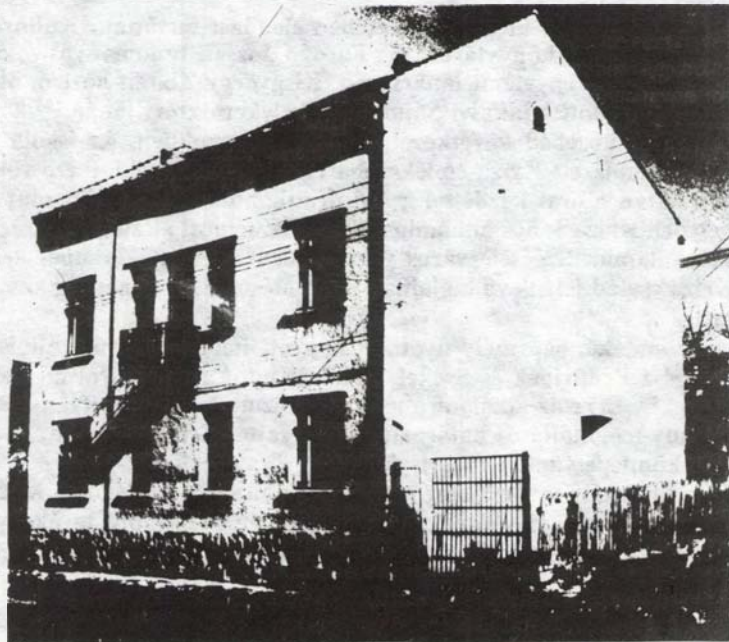
jelentette, hogy egy másik kelyhet adományoz az úrvacsora vételére, a nők számára. A homoródkarácsonyfalvi egyházközség egy ónkannát adományozott úrvacsora-osztások alkalmára. A terítőket a hívek adományozták.

Az időközben erősödő egyházközségtől a bukaresti leányegyházközséget Főhatóságunk átadta a brassói egyházközségnek, s a tusnádfürdői és balánbányai szórványok is más egyházközséghez kerültek át.

Ez intézkedésre az vezette az illetékeseket, hogy a hangsúly Csíkszeredára tevődjék át. Így ez évtől maradt Csíkszereda és a környékén élő falvakban lévő unitárius hívek gondozása, valamint a Gyergyószentmiklós szórványközpontban és környékén élő hívek pásztoralása. Az 1983. évi adatok szerint a 204 család (450 lélek) közel 20 helységben van; az anyaegyházközségben a hívek 3/4-e él (Hargitafürdő Csíkszeredához van csatolva). Csíkszentdomokostól Csíkszentmártonig a szórványhívek évenként egyszer-kétszer bejárnak az egyházközségbe istentiszteletre. Olyan szórványhívünk is van, aki kéthetenként rendszeresen látogatja az istentiszteleteket. Hargitafürdőről ünnepek és ünnepélyek alkalmával 4-8 hívünk jár úrvacsorát venni. (Ott nincs megfelelő helyiség és nem is lehet kapni). A szórványban élő hívek gyerekei valláserkölcsi nevelésre, konfirmációi előkészítésre bejárnak Csíkszeredába, a konfirmáció nagyhatén a lelkészszállást és kosztot biztosít számukra. Minden szórványhívünket, akárcsak az anyaegyházközségbelieket is, két évenként meglátogatja. Nagy nehézséget okoz, hogy híveink egyházfenntartói hozzájárulásait a szülőfalu lelkésze elfogadja, otthon keresztelnek, esketnek, konfirmálnak. Volt olyan év, hogy többen konfirmáltak a lelkész engedélye nélkül, a volt otthoni egyházközségekben a szeredai növendékekből, mint Csíkszeredában. A legnagyobb nehézség az, hogy lelkészeink nem küldenek értesítést arról, hogy egyházközségük-ből hányan és hova költöztek körzetünkbe.

Egészeben nézve, az egyházközség helyzetét megerősödöttnek és egyre erősödőnek látom, mely az évenként adódó munkák végzésében, az istentiszteletet látogatók számának növekedésében, az egyházfenntartói díjakat fizetők számának megkétszereződésében, az ünnepi és ünnepélyes alkalmakkori résztvevők számának rendszeres növekedésében, a hozzánk kötődők egyre szaporodásában, a közmunkát végzők számának növekedésében, a valláserkölcsi nevelésre járó növendékek létszámának megnégyszereződésében, az egyházi szolgálatot igénybe vevők számának szaporodásában, a szórványhívek "központunkhoz" való nagyobb ragaszkodásában, teadélutánok és egyházi nagyjainkra való megemlékezés ünnepélyek, valamint az alkalmi ünnepélyek megrendezésének igényében is megmutatkozik.

SIMÉN DOMOKOS
unitárius lelkész

Nagyajtán Kriza-szobrot avattak

1991. július 7-én, Nagyajtán Kriza János születésének 180-ik évfordulója alkalmából tartott ünnepeken, a Jecza Péter temesvári szobrászművész által készített szobrot is felavattuk.

A Főtisztelendő Püspök Úr és felesége valamint kíséretében érkezett vendégek fogadása a Bölön felőli faluvégén történt, reggel 9 órakor. A gyermekek az

Unitárius Ifjúsági Indulót énekelték, a falu nevében az érkezőket Fazakas Lajos polgármester, az egyházközség részéről Gál Jenő esperes-lelkész köszöntötték, amelyre a püspök úr válaszolt. A bölöni és a középajtaji fuvószenekarok a Tebeneden biztunk... kezdetű zsolnárt játszották.

A falu határától a lelkészi lakás udvaráig a bevonulás lovasbandérium és fuvószenekar kíséretében történt. A díszkapunál id. Bihari József egyházközségi gondnok köszöntötte az érkezőket.

Délután 10 órakor kezdődött a szobor leplezési ünnepély. A jelenlevő népes közönséget köszöntötte a Kriza János Emlékbizottság és Alapítvány elnöke, Barabás Mihály, helybeli iskolaigazgató, majd Horvát Andor kultuszminiszteri tanácsos emelkedett szólásra. A szoboravató beszédet dr. Kovács Lajos püspök tartotta. Az esemény jelentőségét méltatták: Dávid Gyula, az EMKE elnöke, Reif István, a brassói RMDSZ képviselője, dr. György Balázs, Alsónémed polgármestere. (A testvér-község nevében, egy 19 tagú küldöttség koszorút helyezett el.) Magyarai Lajos ez alkalomra írt versét mondotta el Ferencz Gyula Marosvásárhelyről, mint Nagyajta szülőtte, illetve az ürmösi általános iskola gyermekcsoportja mondott fölémelő köszöntőt versben és énekben, és szintén koszorút helyeztek el a szobornál. Beszélt még Benkó János, a Néprajzi Társaság elnöke.

A szoboravató ünnepség a község főterén lévő parkban elhelyezett szobor körül zajlott le. Az ünnepély színvonalát emelte Szabó Eszter, Gyenge Ildikó, a brassói Unitárius Nőszövetség képviselőjének szavalata, a baróti református egyházközség énekkarának énekszámai. A nagyajtai általános iskola gyermekkórusa az Erdővidék az én hazám című dalt énekelt. Befejzésül a Székely Himnusz csendült fel. Innen a tömeg az unitárius vártemplom felé vette útját, hogy részt vegyen az ökumenikus istentiszteleten és az azt követő tudományos ülészenekon.

Az ünnepi istentisztelet 1/2 12 órakor kezdődött. A templom zsúfolásig megtelt, és tele volt a várkert is. A szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád, a Teológiai Intézet rektor-professzora végezte (Zsid. 13,7 alapján). Az istentisztelet után a helybeli lelkész üdvözölte az egybegyűlteket. A templomban tartott ünnepély keretében szavalatok és énekszámok hangzottak el. A testvéregyházak részéről beszéltek: Juhász Sándor, alsónémedi református esperes-lelkész, Szilágyi Albert nagyajtai református lelkész, Bakó Antal miklósvári római katolikus lelkész, Tamás János középajtai ortodox lelkész.

A tudományos ülészenek keretében előadást tartottak: Kulinyák Rezsőné, alsónémedi könyvtáros, dr. Faragó József, tudományos főkutató, Poczony Ferenc egyetemi tanáregég, Kisgyörgy Zoltán közíró. Méltató beszédet mondott: Gálalvi Sándor, székelykeresztúri tanár.

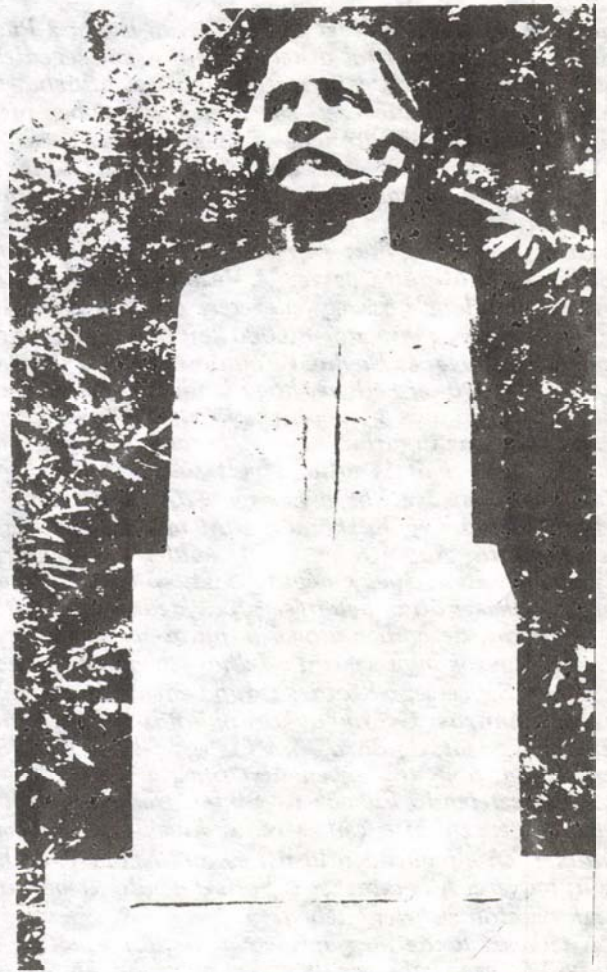
Ezután közebéd következett a helyi éttermekben. Az iskola tantermében berendezett Kriza-émlékszoa egész nap megtekinthető volt.

Délután 6 órai kezdettel a kultúrotthonban díszmúsort mutattak be a helybeli Kriza János általános iskola, az ürmösi általános iskola növendékei, valamint Szecsele város vegyes kórusa. Ez alkalommal került sor a Kriza család jelenlevő tagjainak köszöntésére. Az ünnepség késő estig tartott.

Az emlékűnnep mély nyomott hagyott nemcsak a nagyajtaiak, hanem az egész Erdővidék és Székelyföld, valamint a külföldről megjelentek lelkében is. Erre az alkalomra az Emlékbizottság és Alapítvány időszaki kiadvány megindítását határozta el Nagyajtai Értékek címen; az első szám emlékűnnepűnkre meg is jelent.

A Kriza János Emlékbizottság és Alapítvány csatlakozni kíván az EMKE-hez, elfogadván annak Alapszabályzatát. További tevékenységét Nagyajta és Erdővidék népének felemelése érdekében óhajtja kifejteni.

Gál Jenő
esperes-lelkész

Magyarai Lajos

Kriza

*Ki Istent keresi, az Népre lel,
a népre, mely szenved s énekel:
istent keresve, úzótt, fájo önmagában,
fölleli a lekéből lelkezzett dalában.*

*Ki népének szívet érzi, s meghallgatja,
rádöbben a végtelen isteni malasztra,
mert a szent szikra, miből a névtelen
csoda megszületik: az Ige s értelem,*

*oly ajándék az, mint maga a Szövetség,
hogy a gondviselő akarat kitessék:
'Te, bajlátott kis nép, megtartalak téged,
hözd el énhozzám dalaid s mesédet,*

*mi lelkes lélekhez méltó bizonyosság,
hogy énhozzám tartozol és én tehozzád.
Önnön arcomra így formáltalak téged,
hát ujjongjon s zokogjon belőled az ének,*

EGYHÁZI TISZTELET

ségadás történt: a névadó Orbán Balázs mellszobrának ünnepélyes felavatására került sor.

A gimnázium 1794-ben kezdte meg működését, célja a tudomány világába való bevezetés mellett az erkölcsiség és vallásosság ápolása, amelyet egy találó jellegével így fejezhetünk ki: "Egy véka tudomány mellé egy köböl erkölcs"!

Orbán Baláznak az iskola nevelési célkitűzéseit támogató alapítványai elévülhetetlenül összeforrtak a gimnázium történetével. Orbán Balázs és az iskola iránti köszönet szavának tekintettük az elmúlt év, 1990. május 12-én tartott névadó ünnepséget. Halálának 100-dik évfordulóján a gimnázium újból felvette - közel 50 évi "megszorítás" után - az ő nevét, és így Orbán Balázs Elméleti Líceum lett.

Június 1-én az iskola bejáratánál elhelyezett mellszobrának felavatása újabb köszönetet jelentett múltunk, örökségeink iránt; a tisztelet, szeretet és megbecsülés érzései jutottak kifejezésre a mában.

Dr. Molnár István szoboravató beszédében Orbán Balázs személyiségének nagyságát és az iskolához fűződő nemes tetteit méltatta. Gergely György igazgató a szobor elkészítésének indíttatásáról, elkészítési körülményeiről, az áldozatos adakozásokról beszélt, miután székelyruhába öltözött lányok és fiúk leleplezték a szobrot.

Az avató ünnepség keretében ökumenikus istentiszteletre is sor került a szobor mellett, amelyen Báró József unitárius esperes-lelkész, László

SZÉKELYKERESZTÚRON TISZTESSÉG

ADATOTT!

~ ~ ~ ~ ~

Orbán Balázs — Gergely István munkája

Sándor római katolikus plébános és Antal Zoltán református lelkész végezték a szolgálatait. Katona Ádám, a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Szövetség képviselőjében emelkedett szólásra. Jelen volt a gimnáziumi régi diákja, Szabó Gyula, a homoródalmási születésű író is. Ezután gazdag és megható, szemet-lelket gyönyörködtető irodalmi-zenés-táncos műsor következett az iskola belső udvarán.

Egyházunkat dr. Kovács Lajos püspök, dr. Szabó Árpád rektor, teológiai tanár, dr. Rezi Elek teológiai tanár és Farkas Dénes főszámvevő képviselték, és egyben mint a gimnázium volt egykori diákjai fejezték ki iskolájuk iránti tiszteletüket.

Az avató ünnepséget követő díszében dr. Kovács Lajos püspök egyházunk üdvözlését tolmácsolta. Az ün-

nepség egyik említésre méltó bensőséges mozzanata volt az, hogy nyolc angol unitárius is résztvett, akik Austin Fitzpatrick Leeds-i lelkész vezetésével egyházközségeinket látogatták meg és segítyt hoztak a székelyföldi unitárius egyházközségeknek és a székelyudvarhelyi kórháznak.

Illesse köszönet Gergely György igazgatót, az iskola munkaközösségét és a szervezésben tevékenykedőket, akik felejthetetlen élményt nyújtottak a résztvevőknek.

Felemelő volt a találkozás, a múltba-nézés, a jelen akarása és a jövő iránti reménység érzése. Hányan kapták és kaptuk itt az indíttatást? - nem fontos; a lényeg az, hogy a jövőben is meghalljuk iskolánk hívó szavát, és azon legyünk, hogy hálánkat minden alkalommal kifejezésre juttassuk, és ha kell, áldozatra is készek legyünk. Híszem, hogy a székelykeresztúri Orbán Balázs Elméleti Líceum azonosságátudatunk, nemzetiségi kultúránk, a tudomány és az erkölcs ott-hona lesz a jövőben is. Remélem, hogy a megváltozott viszonyok között újra megtalálja egymást az egyház és az iskola. E viszony újbóli kiépítésére a kölcsönös szükséglet sarkall: Megmaradni! Helytállani! Jövőt teremteni!

Idézem Orbán Baláznak a Meghívóban olvasható intelmét: "... a gymnásium a tudományok nagyra becsült szentélye, hol egy nagytratóró nemzedék szellemi kincseket gyűjt..."

A tanodáink a mieink, Azért kellő tisztesség adassék tanodáinknak, s legyen áldás azokon, kik azok alapítására és felemelésére közreműködnek..."

Székelykeresztúron a "tanodának" tisztesség adatott, és most mindnyájunk feladata, lelkiismereti kötelessége a "felemelésén közreműködni"!

Dr. Rezi Elek

Dr. Molnár István

AZ ORBÁN BALÁZS- szobor avatóünnepségén

Zarándokútra kel ma a lélek, innen a székelykeresztúri gimnázium elől a Székelyudvarhely melletti Szejké oldalába; oda zarándokol a felállított kötött székelykapuk árkádjai alatt a szülőföld őstalajában pihenő "legnagyobb székely" kopjafákkal jelzett síremlékéhez: jelentéstételre. Jelentéstételre ahhoz a Géniuszhoz, akinek neve az ősi tanodánk utódjának homlokzatán ismét ott ragyog; akinek nevét viseli ez az utca; akire a múlt évben, halála százéves évfor-

dulóján, e kicsi székely városkában többször is megemlékeztünk; aki e kis nép művelődésének jellemző jegyeit aranybetűkkel róttá fel a nemzeti, de az egyetemes történelem lapjaira is; aki könyvekbe rögzítette szellemi és anyagi kultúránk sok-sok kallódó kincsét; aki igaz emberségre, egymás tiszteletére, megbecsülésére - saját magát adva példának nevelt, s akinek eszméi, életszemlélete ma is - zűrzavaros történelmi korunkban - irányt kell mutasson.

Jelentjük, hogy bronzba öntött alakja - a hála és kegyelet jeléül ott áll az előtt az iskola előtt, amelynél ő az, iskola létesítésétől kezdve megfogalmazott nevelési irányelveinek ismeretében, miszerint a társadalmi felemelkedés alapfeltétele az, ha a tudomány nem marad csak egy szűk osztálynak vagy rétegnek a kiváltsága, s ezért annak megszerzését osztályra, rétegre, nemzetiségre, felekezetre, nemre való tekintet nélkül mindenkinek lehetővé, sőt jogává kell ten-

tojtatás a 6. oldalon

nie. Mindezen nevelési elveknek az ápolásáért, továbbértéséért 1876-ban 500 forintos, 1889-ben 100 forintos, a halála előtt három nappal, 1890. április 16-án 4000 forintos jelentős alapítványokat tett, s amelynek kamataiból - ismert meghatározása szerint - részültek az arra érdemes tanulók, "nemzeti és vallási különbség nélkül", 1874-től 1939-ig összesen 355 tanuló:

Nemzetiség szerint - magyar 331 - román 15 - szász 6 - zsidó 3
Felekezet szerint: - unitárius 247 - református 63 - r. katolikus 20 - gör. keleti 12 - luteránus 6 - gör. kat. 4 - izraelita 3

Összesen 108 nem unitárius tanuló, az összlétszám 31 százaléká. S ha most felöltik a kérdés, hogy mi volt a keresztúri unitárius tanodáért tett áldozatkészségének az indítéka, erre Szentmártoni Kálmánnak, e gimnázium századelőn tanító neves történelem-tanárának, a történész írónak, akkori kedves tanáromnak - aki Orbán Balázst még életében ismerte - veretes mondatai adnak felvilágosítást: "Valósággal bálványozta a székelységet... Hitt nemzete küldetésében. Hítte, hogy a székely nép géniuszát a nép lelkében fel tudja kelteni... szerető édesatyja, jóltevője volt a székelységnek. Mindent értették tette. Ide irányult egész írói, politikai, társadalmi működése. Célja az volt, hogy a székelységet maga magának megbecsülésére, saját értékeinek helyes felismerésére tanítsa, hogy kötelességtudó, nemesen törekvő, becsületesen munkálkodó, független érzelmű polgárokká tegye... Régi eszményképek felkeltésével új nemzedéket akart nevelni, mely jogos önbizalommal eltelve, emelt fővel hirdesse továbbra is a székely dicsőséget."

S e szép jellemzést tükrözi: magának Orbán Balázsnak az alapítványait megindokló - mára is érvényes - sorai, így: "... csekély vagyonomat a szellemi élet fejlesztésére, az értelmesebb fokozására szándékozom áldozni. Mi, szegény, kopár hegyek közé szorított székelyek, mint minden, úgy nevelés terén is hátrébe szorultunk, itt is; mint egyebekben az önszegélyre vagyunk utalva, ezért alapítványomat egy székely tanodához, imádott szülőföldem egy olyan intézetéhez küldöm, amelyben nagyon sok székely tanuló van, s amely egy kisszámú felekezet túlfeszített áldozatkészségéből merített létet, s ennek köszönheti folyamatos fejlődését, ettől várja jövődjének biztosítását. Ez a székelykeresztúri unitárius gimnázium."

A halála előtti alapítványt tevo végrendeletében a népe iránti szeretetének ő maga állít emléket: "A székelykeresztúri gimnázium

alapítványánál székely nemzetem iránti szeretetem az irányadó, mert én itt igazán követem Krisztus tanait, hogy : aki kövel dob meg, azt kenyérrel dobom vissza... De én megaláztatásomért, kitagadásomért (utalás a keresztúri képviselő választókerületben ért mellőzésére - a szerző megjegyzése), úgy kívánok bosszút állni, hogy a népnevelés előmozdítása által edzem meg jövőre a népet hazafiságában".

Ezért írta volt A székelyföld leírása című hat kötetes életműve első kötetében a székelykeresztúri gimnázium ismertetése kapcsán, hogy "... nem a nyers erő az, mi megvédi s naggyá teszi a nemzetet, hanem az ész mindenható hatalma. Az értelmiségnek nagy horderejű felőrő szelleme az, mi a nemzet jövőjét biztosítja, mi megdönthetetlen alapja a jövő felvirágzásának és nagyságának. Azért, széke-lyesen szólva, kellő tisztesség adassék tanodáinknak, s legyen áldás azokon, kik azok alapítása s felemelésére közreműködtek". S íme most, ma, itt, Orbán Balázs szobrának felállításával az iskola hajdan neki címzett "kellő tisztesség adassék" hódolat szavait visszavetíti Óréá, így tisztelegve, így ölelve keblére Keresztúr és széles e táj népével együtt az értünk élt "Legnagyobb székelyt".

A szobor alkotóját, a fiatal szobrászművészt - aki itt tanult ennek az iskolának falai között - meglehették ennek a kebelében újra érlelődő, a jövő útjait orbánbalázsi szellemben kereső törekvések, s megalkotta - jövőbe néző felkiáltójelként - e törekvéshez méltó szobrát Orbán Balázsnak. Tekintetében bele tudta álmolni, bele tudta süríteni a minden mostani és ezutáni szemlélőjéhez szóló hármass figyelmeztetést: légy hűséges ahhoz a földhöz, ahol születél; szolgálj konok elszántsággal drága népedet; s dolgozz kemény akarással szabadságodért.

Legyenek ezek a figyelmeztetések kapcsai egy olyan soha meg nem szakadó élő láncnak, amelynek kezdő szemei az előttünk járok voltak, jelenünkben mi vagyunk azok, s úgy cselekedjünk, hogy a jövő láncszemei is kikovácsolódhassanak.

Hulljon le most a lepel bronzszobrodról Orbán Balázs; fogadd el a mellőle útnak indított jelentést: ime, nem feledett el az utókor, nem feledett el a szeretett tanodád, nem feledett el Székelykeresztúr, nem feledett el az a nép, amelynek javáért olyan sokat tettél; eszméid munkálkodnak a ma élőkben is, akik szeretettel s háláérzettel tisztelik emlékedet.

Molnos Lajos

VALLOMÁS-TÖREDÉKE

... a szülőföld nekem elsősorban nem egy földrajzilag körülírható és elhatárolható tájegység valahol Közép-Európától egy kissé keletre de maga a HIT amely értelmet ad hétköznap-

jainnak
maguk a csikósörényű álmok s a mindennapi gyötrő
szürke munka is
l e t f o r m a
az egyetlen igaz és emberi s így
az egyetlen elfogadható -

Két hitével áldott meg e föld
minden fiúve szigorú bokra
nem való az mennybéli fényes táncra
kényes önmaga mutogatásra!
de való járni taposni bokraig érv sárban is

ha kell
és izzani szívig parázsló nyárban
káromló szó nélkül
csikorgó foggal!

Két hitével áldott meg a nép
amelyből büszkén vétetett
teremtő gonddal örködjön az
a szülőföld felett
mert köréje gyűlnek egyszer mind
akik voltak

a számonkérők-kanok szigorú holtak
s a jövőt nékik be kell vallani!
Két hitével a szülőföld megáldott
annak már lenni s tenni kell
bizóán az egyetlen értelmes hitben
amely a nép s a szülőföld maga!

REND- HAGYÓ PÜNKÖSD

1991 január havában fogalmazódott meg a gondolat néhány emberben: találkozót rendezni Torockón. A "demokrácia" erre még a lehetőséget megadja. Elképzelésünk az volt: hazahívni minden elszármazottat pünkösdi ünnepére, a határokon innenről és túlról. Abból indultunk ki, hogy sátoros ünnepeink közül a pünkösdi az, amely mindig annyi kíváncsiskodó, szépségszerető, természetben gyönyörködni vágyó embert buzdít arra, hogy Torockóra jöjjön. Végül is úgy döntöttünk: legyen ez egy igazi nagy találkozó, hol hegy hegygel, ember emberrel találkozik.

A felhívások eltöltötték országot-világot. A hír futótűzként terjedt, ebbe besegített a helyi sajtó, a rádió, a Kosuth-rádió és a Magyar Televízió is. "És amikor a pünkösdi napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának". Az írás beteljesedett.

A természet, sajnos, nem "segített be", az utóbbi húsz esztendőben nem volt ilyen esős, hideg a pünkösdi. Mintha a fagyos szentek eltolódtak volna. Ennek ellenére Isten gondviselésébe fogadott. Mindenkinék pünkösdi volt, piros pünkösdi napja. Erről tanúskodott az unitárius templom, mely az utóbbi időben ennyi embert nem fogadott be. A templom 900 férőhelyes, de ezalkalommal szűknek bizonyult. A község lakói közül sokan elővették a kelengyés ládából a torockói ruhát, s mint egykor régen, ünnepi díszbe öltözve jöttek az Isten házába.

Az úrvacsorával egybekötött délelőtti ünnepi istentisztelet tíz órakor kezdődött, melyen imát mondott Májai Endre, jelenleg brassói, volt torockói lelkész. "Teljen meg a lelkünk jogos jó reménnyel!" hangzott ajkáról a biztatás. Ezt követően a szászkeréki szolgálatot Ferencz Gábor lelkész végezte. "És mikor a pünkösdi napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának" alapgondolatára építve beszédét, felelevenítette régmúlt idők színes emlékeit, feltérképezte a mának gondjait, összefogásra, cselekvésre, emberségre és a szülőföld iránti szeretetre buzdította a hallgatóságot. Ezt követően úrvacsorai ágendát mondott Jakab Zsolt teológiai hallgató, pünkösdi légátus. A test lámpásáról, a szemről és az örök ember nagy kötelességéről, az őszinteségről beszélt. A hívek nagytöbbsége részese volt az úrasztalának.

Délben a Tanácsházán megrendezett képzőművészeti kiállítást Starmüller Géza képzőművész nyitotta meg, méltatva a kiállítók munkásságát. Vernes András, Kerekes Zsolt, Kovács Ildikó és Pócsay András nagyszerű alkotásaiban gyönyörködhetett a nagyközönség.

A falumúzeum is nyitva tartott egész nap, és sokan megcsodálhatták azt a varrottas kiállítást, amely e tájegység asszonyait dicséri.

Ebédszünet után kezdődött a délutáni gazdag program, szintén a templomban, amely újra zsúfolásig megtelt. Az értekezletet Kelemen József Levente polgármester nyitotta meg.

Carlyle mondja: "A nagy emberek társasága mindig hasznos és kellemes. Az élő világosság forrásai ők, melyhez közel lenni léleknevelítő és felemelő ránk nézve". És ez valóban így igaz, ezt tapasztaltuk.

Az előadássorozatot Dr. Nagy Jenő néprajzkutató indította; ezen alkalommal Torockó ipar- és néprajzművészeti téri tartott előadást, biztatva az itt élőket a nemes hagyományok megőrzésére és folytatására.

Kemény Bertalan, a Magyarországi Falufelújító Társaság elnöke, a falufelújítási program új lehetőségeiről tartott nagyszerű előadást.

Dr. Tóvissy József ny. egyetemi adjunktus, az Erdélyi Kárpát Turista Egyesület elnöke a faluturizmus felkarolását és kifejtését javasolta.

Dr. Brendus Gyula országgyűlési képviselő a szülőföldhöz való jogról mint egyik legszentebb örökségről beszélt. Nyomatékosan felhívta a figyelmet az itthonmaradásra.

A torockói iskola gazdag múltjáról tartott részletes beszámolót Varga Gyula tanár; továbbá az iskola mai jelentőségéről beszélt.

Vincze Zoltán történelem tanár nagy lelkesedéssel szólt a múltról, amely megtanított kitartásra, bátorságra, áldozatra, összefogásra, valamint pünkösdi egyakaratra.

Starmüller Géza több érdekes javaslatot tett a Torockón meghonosítható új foglalkozásokról.

Dr. Kötő József, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület titkára. A Hét című lap szerkesztője, a művelődési és kulturális élet fellendítése mellett érvelve, rámutatott a kulturális önszerveződés fontosságára.

Kunné Kriza Ilona litthon c. versét szavalta el, melyből a szülőföld szeretete csendült ki.

Bartha Alpár torockói származású unitárius lelkész az elszármazottak életérzéseiről, gondolatairól beszélt.

Dr. Kovács Adorján a Főispáni Hivatal üdvözlését tolmácsolta.

Végül Farkas Zoltán mérnök, a Romániai Magyar Gazdák Egyesületé-

nek alelnöke a javaslattal jött, hogy, ha lehetséges, a pünkösdi találkozó váljék tradícióvá, szervezzenek turisztikai találkozókat, tárlatokat, fotókiállításokat, hozzanak létre művésztelepeket és rendezzenek táncszínháztalálkozókat.

Minden hozzászóló lelke mélyén ott élt az a pünkösdi igazság, hogy: "ha nem cselekszünk, elveszünk".

Az első pünkösdi egyakaratra és cselekvésre buzdította a tanítványokat. De jó lenne a mában is jól, igazat és szépet akarni és cselekedni.

Hisszük és reméljük, hogy mindazok, akik részesei és megélői voltak e találkozóknak, több felejthetetlen élmény emlékével távoztak el, és él szívükben a vágy újra Torockóra jönni, újra együtt ünnepelni.

Csak az egyakarattal szellemében és a cselekedni vágyás jegyében hihetünk és remélhetünk egy dicső múlt-hoz hasonló szebb jövőben. Adja Isten, hogy hitünkben meg ne csalatkozzunk!

Ferencz Gábor
lelkész

Évzáró Korondon

Június 16-án a templomi gyülekezet előtt tartott évzáró ünnepély egy renkívüli vallásérkölcsi nevelési tanév fináléja volt. A bezárt tanév rendkívüliségének az oka kettős.

Először is az 1990-1991-es tanévben a vallásérkölcsi nevelés kilépett az egyházközség kapuján. Megtartva a szokásos rendjét, idejét és helyét, több mint negyven év után újraindult a vallásoktatás az iskolában. Az iskola igazgatósága biztosította az órarendbe beépített órák megtartásának a helyét.

A rendkívüliség második oka az a tény, hogy lehetőségünk nyílt a már konfirmált ifjak azon eléggé nagy számával is foglalkozni, akik tanulmányukat itt helyben folytatták, az iskolarendszer biztosította keretek között (elméleti líceum és szakiskola).

E kihívásnak, lehetőségnek örömmel tettünk eleget. Nem rejthetjük véka alá: ez új helyzet gondot is jelentett. Nem a megszorodott munka jelentette a nehézséget, hanem a mit tanítsunk, oktassunk? kérdésre adandó felelet, különösen a már konfirmált növendékek esetében. Az első két órában általános felmérést tartottunk. A felmérés eredményeként, az iskolaoktatás keretében, a már konfirmált tanulók Biblia- és egyháztörténeti ismereteket kaptak, és a Dávid Ferenc Egyetel keretében az énekkultúra gyarapítására törekedünk. A kántor a konfirmált tanulóknak heti egy énekórát tartott a tevékenység keretében.

Összegezve: a tanulók rendszeresen, fegyelmeltten és cselekvően vettek részt a vallásórakon. A Dávid Ferenc Egyetel keretében működő énekkórákat is szívesen látogatták.

Az oktatás színvonala érdekében egy jól átgondolt munkaterv igénye merül fel a már konfirmált tanulók számára.

Minden vallásóra imával kezdődik és zárul. Most is köszönjük meg Istennek a lehetőséget, ami munkakerületünk horizontját tágitotta, hogy az ifjú lelkek mezején az örömműzenet magvait elvet-hetjük.

Isten áldása legyen munkánkon.

Farkas László
lelkész

Az RMDSZ Oktatási Bizottsága, a Gyulafehérvári Római Katolikus Püspökség és a marosvásárhelyi ERANUS Családszolgálat szervezésében 1991. július 22-26 között Gyergyószentmiklóson lelkész-pszichológus találkozóra került sor. E rendezvényen 40 lelkész (katolikus, református, unitárius), 30 pszichológus és pedagógus vett részt. Egyházunkat az EKT megbízásából Bálint B. Ferenc désfalvi és Nagy László szőkefalvi lelkészek, valamint Ilkei Árpád és Sándor Szilárd teol. hallgatók képviselték. Meghívottként és előadóként részt vettek: Magyarországról Dr. Szőnyi Magda, a debreceni Orvostudományi Egyetem pszichológusa, Séra László, a budapesti Eötvös Lóránd T.E. pszichológusa, Magyar Judit iskola-pszichológus, Dán Judit, a Waldorf iskola képviselője és Debreceni Károly István református kórházlátogató lelkész-pszichológus. Kárpátalját Deák Márta és Deák Ferenc pszichológusok képviselték Beregszászból.

A tanácskozás lefolyása a következő volt: délelőtt közös nagy csoportban hangzottak el az előadások, amit megbeszélés követett, majd délután kis csoportokban folytak a tevékenységek. Elhangzott előadások: A gyermek és ifjúkor pszichológiai jellemzői, Az általános pszichológia ta-

LELKÉSZ- PSZICHOLÓGUS TALÁLKOZÓ

nitásának sajátosságai, A család lelki gondozásának sajátosságai, Az öregek lelki jellemzői és lelki gondozásának lehetőségei, Az iskola-pszichológusi munka sajátosságai, Krízisterápia, Segítő beszélgetés, Személyiség fejlesztő és terápiás módszerek és Bibliai szimbólumok lélektani értelmezése. A kis csoportok témaköre: 1. Relaxáció, Imagináció, Szimbólum értelmezés. 2. Iskola-pszichológusi gyakorlat. 3. Gyermeklélektani esetmegbeszélő. 4. Segítőbeszélgetési gyakorlatok.

Minden este istentiszteleten vettünk részt. Két alkalommal ökumenikus istentisztelet volt a katolikus templomban. A szolgálatot Csató Béla róm. kat. vikárius, Antal Zoltán és Bustya Dezső ref. lelkészek végezték. Bálint B. Ferenc imát mon-

dott. A református templomban Debreceni Károly István ref. lelkész prédikált. Az örmény kat. templomban örmény szertartású misét hallgattunk.

Két alkalommal kiránduláson vettünk részt: Szárhegyen és Gyilkostónál. A szállítási költségeket a gyergyószentmiklósi polgármesteri hivatal fedezte.

Lelkész, pszichológus, pedagógus találkozó volt. Emberek találkoztunk, akik bár más-más lelki beállítottsággal áldattunk meg, más-más "fronton" küzdünk, de egyet akarunk: megismerni és szolgálni az embert. "Ahhoz, hogy az ismeretlen szigeten kikössünk, először körbe kell hajóznunk, hogy a biztonságos kikötés helyét megállapíthassuk". A biztonság kikötő helyének megállapításánál szükségünk van egymásra. Nem útmutatókra vágyunk a világ, az ember, hanem útítársakra. Ha útítársként, a második mérföldet is vállalóként indulunk el az ember mellett, akkor a jézusi parancsot megcselekedtük.

Dézsi Zoltán gyergyószentmiklósi polgármester és Szilágyi Ferenc a Salamon Ernő Líceum igazgatója ígért tett, hogy Isten segédelmével jövőben is házigazdája lesz a jól sikerült és eredményes lelkész-pszichológus találkozásnak.

Nagy László

A székelykeresztúri Dávid Ferenc Egylet programtervezete

I. Szervezési kérdések:

1. Gyülekezet keretében ismertetjük a Dávid Ferenc Egylet célját, szervezetét és tevékenységi területeit.

2. A keblitanácsosok és az egyházfi felkeresnek minden unitárius családot, és elkészítik az Egyletbe részt venni óhajtok névsorát. 3. A tagság kialakulása után, közgyűlés keretében, megválasztjuk az Egylet vezetőségét: elnök, alelnök, titkár, pénztáros, akik kijelölik az egyes tisztségek feladatait.

4. Meghatározzuk az összejövetelek idejét, programját és tevékenységét.

5. Az egyesület felveszi a kapcsolatot más Dávid Ferenc Egyletekkel, és összehangolja a tevékenységét azokkal; látogatásokat, találkozót és közös akciókat szervez.

6. A Dávid Ferenc Nőegylet társegyletként működik együtt a Dávid Ferenc Eglyettel.

7. A Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletet - kívánságuk szerint segítjük munkájukban. 8. A Dávid Ferenc Egylet kinyilatkoztatja azt a szándékát, hogy hajlandó együttműködni - kulturális téren - a székelykeresztúri Kozma Ferenc Művelődési Eglyettel.

II. Vallás-erkölcsi nevelés:

1. Az összejövetelek közös énekkel és imával kezdődnek.

2. Minden összejövetel alkalmával a gyülekezet lelkésze vagy meghívott lelkésze bibliavetést és bibliamagyarázatot végez.

3. Előadások hangzanak el a gyülekezeti élet alapvető erkölcsi kérdéseiről.

4. Vallásos tárgyú vagy egyháztörténeti vonatkozású filmvetítéseket szervezünk, előadásokat tartunk.

5. Közös énekléssel új vallásos énekeket tanulunk, tanítunk.

III. Nemzetiségi önismeret, nemzeti kultúra:

1. Nemzeti történelmünk fontosabb eseményeiről előadások hangzanak el, diapozitívok és filmek bemutatásával.

2. Erdély és a Székelyföld földrajzának és történelmének megismeretetésére előadásokat, filmvetítéseket tartunk.

3. Nemzeti kultúránk megismerése és művelése érdekében népmeseiket, mondákat, népdalokat tanulunk, dalszámot alakítunk.

4. Az erdélyi népművészet megismeretetésére a falfaragással, népi építészettel, szabás-varrással, hímzéssel, ruházatkodással stb. kapcsolatos előadásokat, bemutatókat tartunk, múzeumlátogatásokat szervezünk.

IV. Találkozók, látogatások szervezése, más gyülekezetekkel való együttműködés:

1. A Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet évente Ifjúsági Konferenciát szervez más testvér Egyesületek részvételével.

2. A szülőföld megismerésére évente két-három alkalommal látogatásokat szervezünk az Egylet tagjai részére, amelyek során meglátogatjuk az unitárius emlékműveket, templomokat, történelmi és természeti nevezetességeket (Derzs, Torockó, Déva, Kolozsvár stb.)

3. Képzünk kapcsolatokat más gyülekezetek szervezeteivel, és nemzeti jegyében együttműködünk velük. Ennek érdekében közös szeretet-vendégségeket szervezünk.

V. A mindennapi életünk időszerű eseményeinek megbeszélése:

1. A gyülekezeti élet és a város közvéleményét foglalkoztató eseményekről igyekezünk tárgyalásokat szervezni, hogy azok közlésével harcoljunk a félretájékoztatás és a rémhírek ellen.

2. Az Egyesület tagjai korrekt magatartással és életvitelükkel igyekeznek beleilleszkedni mind a gyülekezeti, mind a városi közéletbe.

Székelykeresztúr, 1991 február 14.

Gálfalvi Sándor
elnök

Falutalálkozó Kisadorjában

1991. augusztus 25-én nagyszerű falutalálkozó színhelye volt Kisadorján. Ez a kicsi, nyáráramenti ősi település lélekszámában sajnálatosan megfogyatkozott, iskoláját talán örök időkre bezárta, de szülőit, mind az otthonmaradottak, mind az eltávozottak, egyemberként ragaszkodnak az egykor jó hírnévnek örvendő gazdag szülőfalujukhoz. Erről tettek tanúbizonyságot azon a falutalálkozón, amelyet Balázs Szentháromság-Kisadorján lelkipásztora kezdeményezett, és nagyszerű szervezőképességről téve tanúbizonyságot, néhány lelkes kisadorjáni lakos segítségével valóra váltott.

Amint a Kisadorjániak mondták, kicsiny falunk történetében soha nem volt olyan esemény, amelyen ennyi ember vett volna részt.

Nagyszerű ünnepi hangulat árulja el azt a boldog meglepetést, ahogyan mosolyogva, sírva-könnyezve ölelték át egymást nők és férfiak, fiatalok és idősek egyaránt, akik éveikig vagy évtizedekig nem találkoztak.

Az ünnepély istentisztelettel vette kezdetét, délelőtt 11 órakor. A templom zsúfolásig megtelt, úgy, mint még soha. Ezután a lelkész ismertette a falu és az unitárius leányegyházköztség történetét, a gyülekezet nagy öröme és meglepedésére. Majd ezt követően Szilágyi Sándor az otthonmaradottak nevében köszöntötte a gyülekezetet, és lelkes, megható szavakkal hívta haza az eltávozottakat, hogy - amint

mondta - Kisadorján határát ismét dolgos-szorgos kezek vegyék birtokukba.

Az eltávozottak nevében Szilágyi Domokos mondott köszöntő beszédet, amelyben szeretetre, békére, egyetértésre buzdította a gyülekezetet. Ezt követték a szebbnél-szebb szavatok, amelyek még ünnepélyesebbé, meghatóbbá tették a találkozót.

Istentisztelet után mindenki levonult a falu közepén álló emlékműhöz, amelyre elhelyezték a kegyelet virágait, és az elhunytakra emlékeztek. Itt is rövid megemlékezés és szavatok tették felejthetlenné az összejövetelt.

Innen a vendéglátók vendégeikkel együtt hazamentek ebédre, majd délután 4 órától a volt iskola termében folytatódott, nagyon jó hangulatban, az ünnepelés.

Szép, megható, gazdag élményt nyújtó esemény egy falutalálkozó. Jó volna, ha minden községben, minden faluban szerveznének ilyen találkozót, melynek nemcsak az a célja, hogy az emberek felfrissítsék, felelevenítsék baráti és rokoni érzéseiket, hanem mindenképpen [előt] az, hogy az együvértartozást, az összetartást, a helybenmaradást erősítse, tudatosítsa az emberekben.

Szilágyi Domokos
körü f.ü.gondnok.

HALOTTAINK

Dr. Lőrincz Mihály ny. lelkész-teol. tanár, életének 80. évében február 24-én Budapesten elhunyt. 1911. december 30-án született Sófályn (Beszterce-Naszód megye). Teológiai tanulmányait a kolozsvári Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1931-1935 között. 1935-1938 között Kolozsváron, Tordán és Fogarason szolgált segéd-, illetve helyettes lelkészi minőségben. 1938-1941 között a chicagói Meadville Lombard Teológiai Intézetben folytatott tanulmányokat. 1941-1947 között Marosvásárhelyen vallásánár, 1947-től 1958-ig a protestáns Teológiai Intézet előadójaként. 1959-től 1963-ig mint politikai fogoly négy évi börtönbüntetést szenvedett. 1963-tól 1980. december 31-ig, nyugalmabavonulásig a szindi egyházköztségben szolgált.

Halála után Budapesten testét elhamvasztották; március 23-án, a budapesti Hőgyes Endre utcai unitárius templomban tartott gyászistentiszteleten a szószéki szolgálatot dr. Ferencz József ny. püspök végezte.

Urnáját hazaszállították Kolozsvárra és 1991. június 7-én temették el hamvait a kolozsvári evangélikus temetőbe. Temetésén a lelkészi szolgálatot Benedek Ágoston kolozsvári lelkész végezte; a sírnál dr. Szabó Árpád, Jakab Dénes szentábrahामी lelkész és Lászlóffy Csaba búcsúzott.

Id. Ütő László, ny. tanár, a székelykeresztúri egyházkör felügyelő gondnoka, életének 70. évében, 1991. június 7-én Székelykeresztúron elhunyt. Egész éle-

tét tanítványainak, családjának és szerett iskolájának szentelte. Június 10-én temették a timafalvi temetőbe. A temetési szertartást Báró József esperes-lelkész végezte.

Máthé Zsigmond, ny. esperes-lelkész, 1991. június 17-én, 92 éves korában Székelyudvarhelyen meghalt. 1899. október 6-án született Ürmösön. Teológiai tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1923-ban. 1923-1925 között a manchesteri Unitaria College-ban folytatta tanulmányait. Mint kolozsvári segédlelkész 1926-ban kezdte meg szolgálatát; 1927-től 1945-ig Nyárádszentmártonban, 1945-től 1972-ig Szentábrahामी volt lelkész. 1958-tól 1969-ig a Székelykeresztúr-udvarhelyi egyházkör esperese; 46 évi lelkészi szolgálat után vonult nyugalmába. A temetési szertartást Rűsz Domos és Kedei Mózes székelyudvarhelyi lelkészek végezték; az egyház nevében dr. Szabó Árpád rektor mondott búcsúbeszédet. A sírnál Báró József székelykeresztúri esperes-lelkész és Jakab Dénes szentábrahामी lelkész búcsúzott.

Bedő Béláné, Ütő Irma-Klára 63 éves korában Sepsiszentgyörgyön, július 6-án elhunyt. Július 8-án temették; a szertartási szolgálatot Török Áron lelkész végezte, a sírnál Nemes Dénes ny. lelkész és Gál Jenő esperes búcsúztak. Megboldogult testvérünkben, Bedő Béla, volt dethi lelkészünk odaadó feleségét gyászolja. Számára Istentől vigasztalást kérünk.

Kiss Dezső a sepsiszentgyörgyi egyházkör volt felügyelőgondnoka 84 éves korában, július 16-án Sepsiszentgyörgyön elhunyt. Temetése július 18-án volt, amelyen a lelkészi szolgálatot Török Áron végezte.

Sárosi harangláb
(Épült 1699-ben; 2894. sz. műemlék)

A MEGBÉKÉLÉS SZIGETE

"Itt annak van igaza,
aki a nép dolgaihoz közelebb áll"

Elég néhány órát eltölteni a Székelykeresztúrral szinte egybe-
nőtt Fiafalván ahhoz, hogy rádöbbenjünk, a szimbólumok,
amelyekre oly nagy szükség van e hitében és értékeiben megren-
dült világnak, ott hevernek szerényen a lábunk előtt, a szekér-
nyomok és tehénpaták által barázdált falusi út porában.

Büszkén vallja az alig ezres lélekszámú falu józan gondolko-
dású, de értelmes lakossága, hogy: "Mikor a Küküllő hídján átjő-
vünk, mi fiafalvaiak vagyunk." A büszkeség jogos, hiszen itt a
Székelyföld szívében olyan kincs birtokában vannak, amelyhez
hasonlóval kevés közösség ékeskedhet: a megértő emberségből
fakadó tiszteletteljes szeretet melegsége. E melegség otthona pe-
dig egy templom. Nem szebb, nem régiebb, mint más hasonló székely-
földi háza Istennek. Különlegességét a hívek adják, akiknek
újra sikerült bizonyítani, hogy minden dolog mértéke az ember.

Fiafalván van egy templom és két gyülekezet. Az egyik unitá-
rius, a másik református. A két gyülekezet közösen használja a
templomot. Immár kétszáz esztendeje. E nem mindennapi gya-
korlatról, a manapság oly divatos ökumenikus eszme éió valóság-
gáról beszélgettünk a két felekezet lelkipásztorával, az unitárius
Bota Dénessel és szolgatársával, a református Lukács Elekkel.

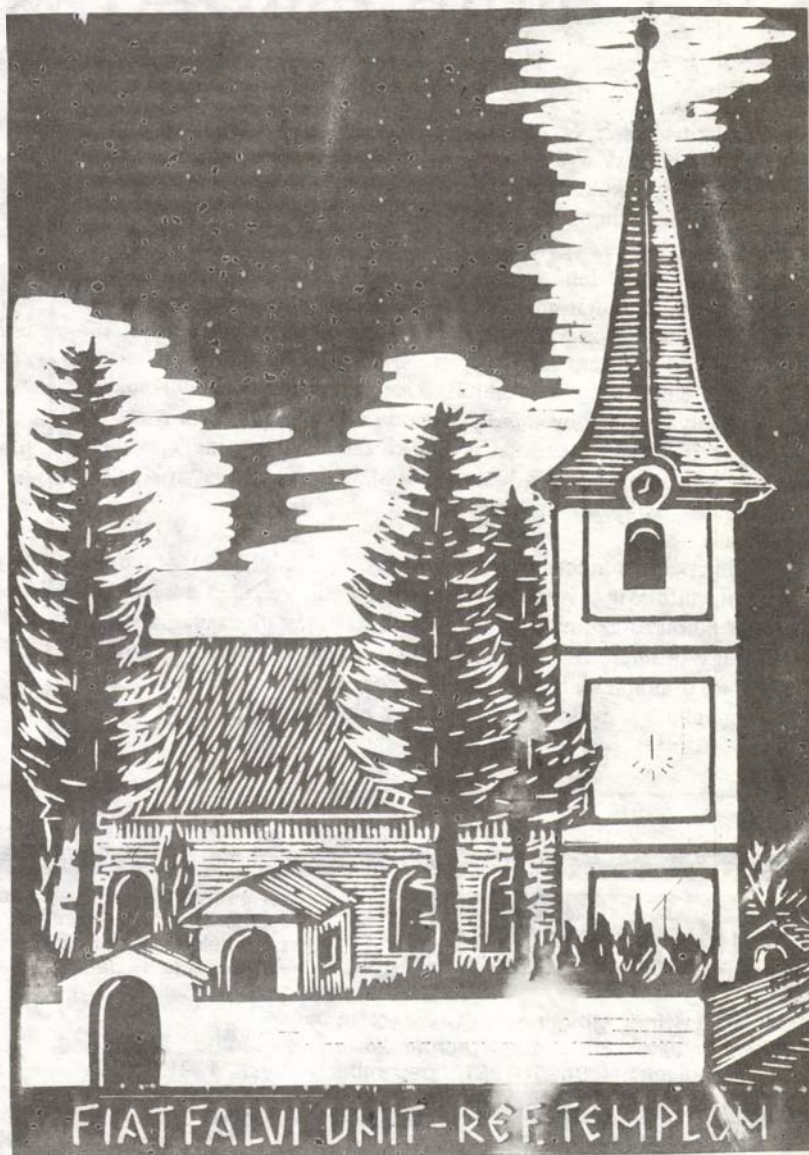
A Szabédról származó Bota Dénes 35 évvel ezelőtt Böződről
jött Fiafalvára, saját bevallása szerint azért, mert vonzotta a
közös templom. Lukács Elek még fiatalember. Ő egy elnépte-
nedő faluból, a Székelyföld talán legeldugottabb zugából, Petekről érke-
zett Fiafalvára. Láthatóan elérzékenyülve meséli, hogy amikor eljött a
kis faluból, amelynek szellemi életét kizárólag a templom jelentette,
egyik presbiter óva intette a lépéstől: "Tiszteletes ur, rosszul teszi,
mert egy faluból egy fél faluba megy". Ő azonban nem fogadta meg a ta-
nácsot, mert úgy érezte, aki a nehezebb utat választja, az tesz többet. Az-
tán kiderült: a fiafalvi közös templomhasználat itt valami sajátos élet-
formává alakult át, olyannyira, hogy amikor a romániai "forradalom"
után lehetőség nyílt volna nyugati segítyekből új református templomot
építeni, a hívók és a lelkész egyaránt visszautasították a gondolatot.

De hogyan vált az általában a felekezeti elkülönülést szolgáló intéz-
mény közösségszervező tényezővé?

1568-ban, az unitarizmus megalakulásának első évében, a tordai or-
szággyűlés elfogadta a négy bevett vallásról (récepta religio) szóló tör-
vényt, amely a kór legtoleránsabb, legszélesebb körű vallásszabadságot
biztosító törvénye volt a civilizált világnak, hiszen négy vallás: a római
katolikus, a református, az evangélikus és az unitárius vallások szabad
gyakorlását biztosította. Ebben az évben a fiafalvi gyülekezet és termé-
szetesen a templom is, unitárius lett.

Ebben az időben az udvar szolgálatában álló reformátusok száma ele-
nyészően kevés volt. Az 1600-as évek elején, amikor a faluba költöző
gróf Bethlen Sámuelné megszervezte a református gyülekezetet, még
mindig csak tizenegyen voltak. A kis gyülekezetnek 1610 és 1630 között
volt saját temploma is, azonban a kis fatemplom 1630-ban leégett, és a
még mindig kis létszámú református közösség nem volt képes új templom-
ot építeni. Először a székelykeresztúri református templomba kértek
bebocsátást, azonban hittestvéreik nem fogadták be őket. Végül elkese-
redésükben a helyi unitáriusokhoz fordultak, akik a XVII. sz. végén be-
engedték a református gyülekezetet az unitárius templomba. 1809-ben
aztán már együtt építettek új templomot.

Az évszázadok során nyilván kialakult egy gyülekezeti rend, olyan
gyülekezeti rendbeli hagyományok, amelyek iratlan törvényként működ-
ve, mélyen beivódtak a fiafalviak lelkébe. Figyelembe véve a két vallás
között létező alapvető dogmatikai különbségeket, a legmeglepőbbnek a
hagyományok közül a gyülekezetek lélekszámának állandó változását
eredményező vallásváltoztatás gyakorlata látszik. Itt ugyanis a vallás-
változtatás kapuszámra megy, azaz az összeházasulandó fiatalok, ha a két
különböző felekezethez tartoznak, annak a családnak a v. llását veszik
fel, amelyikhez költöznek. Így egyiküknek minden esetben vallást kell
váltogatnia és erre senkit nem kell kényszeríteni. "Ez mindenki számá-
ra természetes, szent és sérthetetlen - mondja Lukács Elek. Bár - teszi
hozzá - természetesen fáj is, hiszen az átállás, a változás gyakran rombo-
lást jelent a lélekben, sokszor kétséges, hogy az átálló fiatal lélekben is
át tud állni." Valószínű, ha két dogmatikailag közelebb álló vallásról len-
ne szó, mint például a református és az evangélikus, amelyek egyaránt
hirdetik a szentháromságot, és úrvacsoratanuk is dogmatikailag meg-
egyeznek, akkor ez a törés a lelekben nem volna olyan erőteljes. "Azon-
ban hangsúlyozza Bota Dénes - a dogmatikai kérdésekbe nem kell bele-
bonyolódni, a felekezetek nem vennék jó néven, ha mi lelkészek, kiérezve
az ellentéteket, dogmatikai kérdésekkel heccelnénk egymást. Itt a la-
kosság azt keresi, mi az, ami összehoz, a családok összetétele is ezt mu-
tatja, ha tehát valami rosszul jön ki, az a papok helytelen magatartásá-
ból következik. Fiafalván mindig annak a lelkésznek van igaza, aki a
nép dolgaihoz közelebb áll."

A közös templomhasználat során kialakult az istentiszteletnek rendje
is. Van első rész és második rész. Tízkor kezdődik az istentisztelet az
egyik gyülekezet, 11,30 órakor a másik. Délután ugyanebben a sorrend-
ben következnek egymás után, a következő héten pedig fordított sor-
rendben folynak az istentiszteletek. Úrvacsora osztáskor hűsvét kivételé-
vel mindig a reformátusok az első ilyenkor az esetleges késést a másik
gyülekezet minden esetben elfogadja. Jelesebb ünnepeken, mint például

a reformáció napja, vagy unitáriusoknál Dávid Ferenc - emléknap, a másik gyülekezet mindig átengedi az elsőbbséget az ünneplőknek.

A templomban különben két úrasztal van, mivel úrvacsorai közössége dogmatikailag a két közösségnek nincs, két orgona, és természetesen két harang. A harangoknak, amelyek közül egyik a reformátusoké, a másik az unitáriusoké, nagy szerepük van. Mindenki ismeri a faluban a harangok hangját, így tehát ha hétközben bármely körülmény miatt változás áll be az istentisztelet rendjébe, arról a fél tízes első harangozás-kor mindenki tudomást szerez. Ugyanis az első két harangozás minden esetben az istentisztelet előtt álló felekezet harangján történik, és csak a harmadik harangozást húzzák össze mindkettővel. Ha tehát változás állt be, a hívek erről tudomást szereznek, öltöznek és indulnak az istentiszteletre. Zúgolódás nélkül.

Közös dolgaik rendezésére rendszeresen tartanak közös gyűléseket: a két lelkész, a református presbitérium és az unitárius keblai tanács. A két lelkész rendszeresen eljár a másik gyülekezet ünnepeire, konfirmálására. A békés egymás mellett élés legellentmondásosabb, legemberibb, és éppen ezért legnagyobb pillanata a közös istentisztelet. Ilyen közös istentiszteletet tartanak szilveszter éjszakáján. Ilyenkor az egyik gyülekezet lelkése elbúcsúztatja az őszentőt a másik lelki pásztor kíséretében az újat. Mégpedig nem is akárhogyan, hiszen a református lelkész azt hirdeti, hogy: Atya, Fiú, Szentlélek és Teljes Szentháromság, egy örök, igaz Isten, míg az unitárius lelkész úgy fogalmaz, hogy: Egy az Isten. Fiú és Szentlélek, azaz Szentháromság nélkül. Elképzelhető mi háborog ilyenkor a két gyülekezet híveinek lelkében, mégis együtt énekelve dicsőítik az Urat, mert úgy érzik, Lukács Eleket idézem, hogy: "Csodálatos dolog, csodálatos kegye az úristennek, hogy ezt így megtartotta."

Valóban csodálatos dolog, mert ez maga a manapság sokat emlegetett ökumené. Nem az elmélet, hanem a gyakorlat. És nem erőszakolt praktika.

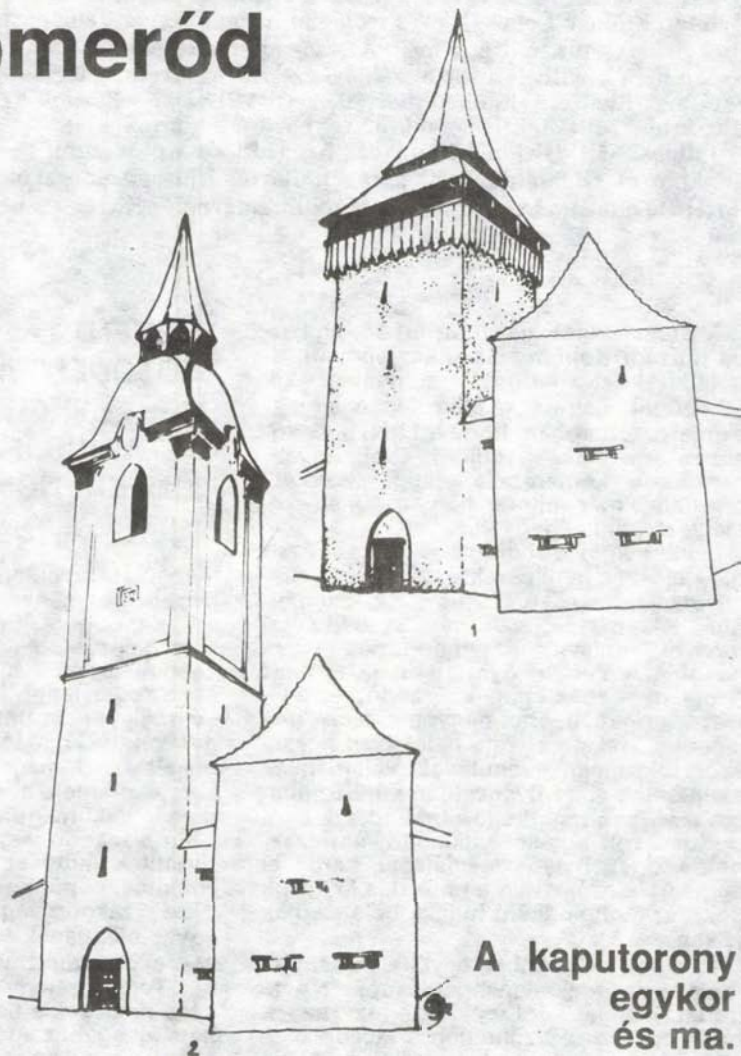
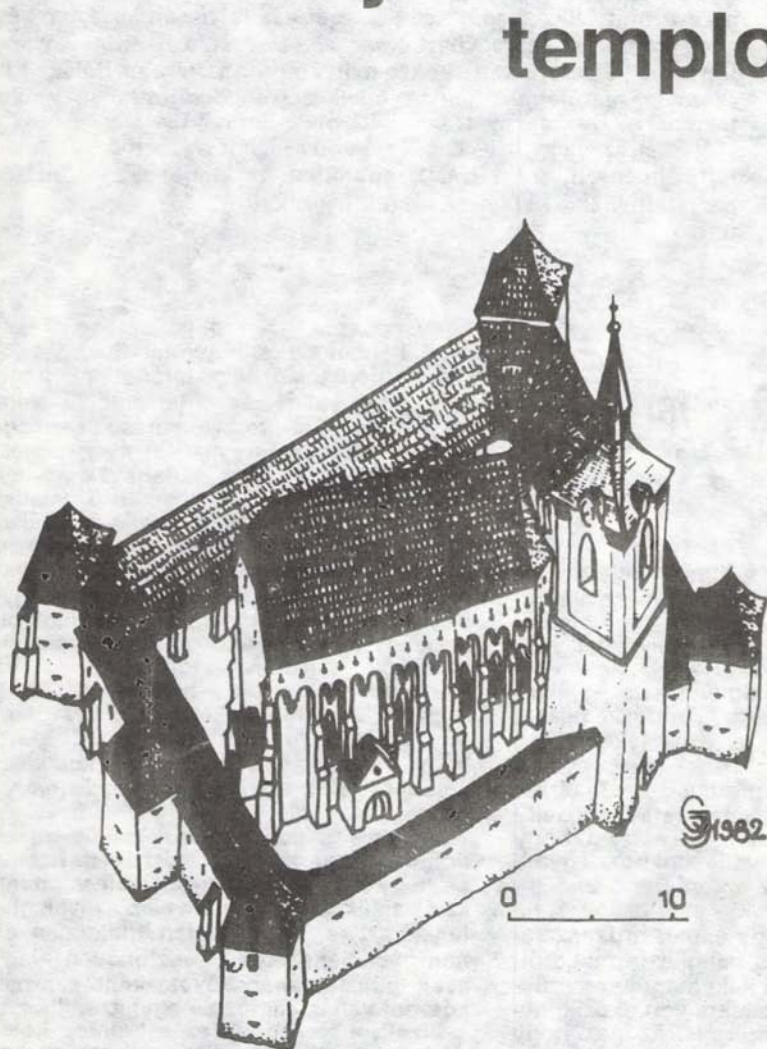
1980-ban a református világtalálkozón mondotta az erőltetett ökumenizmusról egy francia professzor, hogy az olyan, mint amikor két sündisznó fázik. Összebújnak, hogy melegegjenek, de természetesen szúrják egymást, tehát újra eltávolodnak. Ezt a gondolatot egészíti ki a két fiatal lelkész összecsengő véleménye. Bota Dénes meggyőződéssel vallja, hogy a fiatal közösségben, melynek alakulásához az is hozzájárult, hogy mindig volt közös ellenség, keveset beszélnek az ökumenikus gondolatról, hiszen ők élik azt. Lukács Elek pedig azt hangsúlyozza, hogy az ökumenizmusról jó beszélni, hisz azt a hit is megköveteli, mivel az ökumeni nem az uniformizmus felé tart. Az együttélés iratlan szabályainak betartása és a felekezeti öntudat fenntartása itt Fiatalfalván elválaszthatatlanul összekapcsolódnak. Ezért érthető, hogy a református meggyőző a gyülekezet gondnoka az unitárius kátét kérdezi ki unitárius unokájától, "mert - fejezi be Lukács Elek - közös gondjaink, a mindennapi élet megköveteli, hogy összebujjunk és melegegjenek mi nem szurjuk, de melegítjük egymást, hiszen a szeretetnek a melege alakította ki és élteti századok óta ezt a közösséget."

Valahol a Küküllő partján, egy magyarságát mindennél fontosabbnak tartó világ közepén van egy kis falu. Az emberségnek, a felebaráti szeretetnek, a megértő egymásra figyelésnek mindeddig sajnos ismeretlen szigete. Amely példaértékű szerény létevel útmutató lehetne egy szebb, értelmesebb, toleránsabb világ felé. Ha odafigyelünk rá. Mert az emberi kapcsolatok nem az égben kötődnek, és nem is romantikus regények lapjain, hanem itt, e magyaroktól foltokkal ékesített Földön.

Elekes András

A székelyderzsi unitárius templomerőd

A kaputorony egykor és ma.

UNITÁRIUS IFJÚSÁGI KONFERENCIA

1991. július 21-23 között Székelykeresztúron tartották, történelmi sorrendben, a 15. Ifjúsági Konferenciát. A több évtizedes "kihagyás" után igen népes ifjúsági egybesereglésnek lehettünk szemtanúi; az egyházközségek részéről mintegy 205 küldött és közel 50 vendég vett részt.

Július 21-én, vasárnap délután 6 órakor a zsúfolásig megtelt templomban került sor a megnyitó istentiszteletre és ünnepélyre. Az istentiszteleti szolgálatot Kovács István sepsiszentkirályi lelkész végezte. A megnyitó ünnepély keretében Báró József esperes, helybeli lelkész, Kovács István megbízott ifjúsági elnök, Dr. Erdő János, az EK Tanács, Brook Taylor kanadai unitárius, az IRF nevében és Gálfalvi Sándor tanár mondottak üdvözlőt. Az ünnepség keretében szavalatok, ének- és zeneszámok hangzottak el.

Az előadások július 22-én, hétfőn kezdődtek az Orbán Balázs Líceum tornatermében, amelyet erre a célra átrendeztek. A délelőtti folyamán két előadás hangzott el: Az unitárius ifjúság lelki megújulása és Kötődésünk vallásunkhoz címen. Előadók: Dr. Rezi Elek teológiai tanár és Szász Ferenc lelkész. Az előadásokat csoportonkénti beszélgetések követték; a négy csoport vezetői: Dr. Rezi Elek, Szász Ferenc, Kovács István és Márkos Ervin. Délután Molnár Lehel II. éves teológiai hallgató tartott előadást Székelykeresztúr múltja címen. Az esős idő miatt, sajnos, ezen a napon nem kerülhetett sor a székelykeresztúri múzeum meglátogatására. Ehelyett vitafórum következett: Mit vár egyházunk az ifjúságtól? Mit vár ifjúságunk az egyháztól? témával.

Július 23-án délelőtti két előadás hangzott el: Kötődésünk népünkhez és szülőföldünkhöz és Az unitárius ifjúsági mozgalom története címen; előadók: Török Katalin tanárnő és Kovács Sán-

dor IV. éves teológiai hallgató. A délutáni órákban a vitafórum folytatódott az előző napi témával.

Ezután sor került az ifjúsági egylet vezetőségének a megválasztására. Elnök: Kovács István lelkész, alelnökök: Török Katalin és Márkos Ervin, titkár: Kovács Sándor; jegyző: Török István; pénztáros: András Gyöngyvér; választmány: Bodor Zoltán, Bakó Katalin, Palátka Csilla, Veres Ferenc, Czire Szabolcs, Demeter Erika, Bíró Éva, Bartha Alpár, Pál Annamária, Tordai Ernő.

A konferencia záróistentiszteletén a szószéki szolgálatot Székely Miklós kövendi lelkész végezte. Ezután került sor a konferencia Nyilatkozatának a felolvasására. A záróünnepélyen a marosvásárhelyi ifjúsági egylet tagjai, Kelemen Levente gyakorló segédlelkész vezetésével, szép és tartalmas műsort adtak elő, a helybeli egyházközség részéről szavalatok hangzottak el.

A konferencia minden reggel áhitattal kezdődött. Hétfőn az áhitatot Török István segédlelkész, kedden Kelemen Levente gyakorló segédlelkész végezte.

A konferencia szervezési munkájában és lebonyolításában nagy szerepet töltött be Dr. Erdő János főjegyző, amelyért elismeréssel tartozunk. A szervezésért köszönet illeti Báró József esperest mint "házigazdát" és feleségét, Gálfalvi Sándor tanárt és a székelykeresztúri egyházközség vezetőségét, valamint Kovács István lelkészt. Köszönetünket nyilvánítjuk az Orbán Balázs Líceum igazgatójának, hogy rendelkezésre bocsájtotta az iskola tornatermét, tantermeit, bentlakásait és konviktusait.

Reméljük, hogy ifjúságunk a konferencián szerzett tapasztalatait, élményeit, meglátásait lapunkban is kifejezésre juttatja... Szeretettel, érdeklődéssel várjuk írásaikat!

R.E.

A Székelykeresztúron tartott 15. unitárius Ifjúsági Konferencia után jogosan tehetjük fel ezt a kérdést mindnyájan, akik ott voltunk. Sajnos, az idő rövidsége megakadályozott abban, hogy ott helyben, közösen erre választ tudjunk adni. Egyébként is a konferencia eléggé "tömött" programja már sejtette, hogy a válasz személyszerinti kell legyen.

Induljunk ki abból, hogy sok évtized után először gyűlhetek össze ilyen jellegű alkalomra az unitárius ifjak. Számolnunk kellett azzal is, hogy a szabad véleménynyilvánítást, a vitafórumok lázas hangulatát nem nagyon ismerik, mert nem ismerhették - ifjaink. Érződött ez a vitacsoportokban, ahol nagyon lassan "melegedtek" fel, és eléggé bátortalan hozzászólások, megnyilvánulások, vélemények hangzottak el. Nyilvánvalóan mindez általánosságban mondható el. Mindenik csoportban volt egy-két vitaindító, ám ezeknek az igen helyes meglátásai, kérdései sem bírták szólásra a társaikat, s így azok sokszor monológként hulltak bele az ifjak lelkébe.

Ez a helyzet azonban egyáltalán nem jelentette az érdektelenséget, csupán a gyakorlat hiányát. Jól példázza ezt az is, hogy sokszor a szünetben a kisebb csoportokban parázs viták alakultak ki.

Úgy láttam a konferencia alatt, hogy ifjúságunk megértette és megérezte, hogy TÖLÉ (TÖLÜNK) is függ vallásunk, egyházunk, népünk jövője. Ezt a megértést és

TÖRTÉNT-E "KÖTŐDÉS" A SZÉKELYKERESZTÚRI UNITÁRIUS IFJÚSÁGI KONFERENCIÁN ?

megérzést tekintem a konferencia legnagyobb eredményének. Kíváncsian várom a jövőt, hogy vajon ez az akkori meglátásom beigazolódná-e azzal, hogy életképebbek lesznek ifjúsági egyleteink. Erősebb fog-e lenni az együvértartozás érzése, mélyül-e az unitárius öntudat? Lesz-e gyakorlati kihatása a székelykeresztúri megértésnek-megérzésnek? És egyáltalán: jelentette-e a konferencia az unitárius ifjúság lelki megújulásának első lépéseit?

Én bizakodó vagyok! - és hiszem, hogy történtek "kötések" vallásunkhoz, egyházunkhoz, népünkhez a konferencián.

Én bizakodó vagyok! - még akkor is, ha egyes előadások vagy éppen hozzászólások a pesszimizmus hangját is megütötték. Tény az, hogy a lelki megújulás szükségére nemcsak a fiatalokra vonatkozik, hanem az egyház egészére is. Az igaz, hogy rá kell mutatnunk arra, ami a módszer, forma és talán a tartalom tekintetében is túlhaladott és korszerűtlen, de úgy, hogy helyőbe tudjunk jobbat, nemesebbet, megfelelőbbet állítani - de azonnal. A lényeg az,

hogy ne csak azt tudjuk, mit nem akarunk, hanem azt is, hogy mit akarunk!

A konferencia beigazolódná az, hogy ifjúságunk vallás- és egyháztudata eléggé hiányos. Őszinte beismerések és megnyilatkozások hangzottak el ilyen vonatkozásban. Ez egyben mutatja az egyház előtt álló, halasztást nem tűző feladat azonnali megoldását. A fiatalság tájékozódni akar, ismeretet szeretne szerezni vallása világában, ami nagyon is tiszteletreméltó. Tőlünk, lelkészektől függ, az egyház vezetőitől, teológiai hallgatóktól, hogy azt a jogos szükséglet minél előbb ki-eligítsük. Figyelmeztető, hogy ez az igény odáig vezetett a fiatalság részéről, hogy vallási ismereteket nyújtó nyári tanfolyamok rendezésére is gondol, azért, hogy a résztvevők szerzett ismereteiket átadhassák az utánuk következő nemzedéknek is.

A fiatalság gondolkodni, imádkozni és dolgozni akar egyháza érdekében. Ezeket a "nagy szavakat" nem én választottam, az ők ajkukról hangzottak el. E szavak mutatják azt is, hogy ezután tudatosan és nem véletlenszerűen, ösztönösen vagy csak pusztán tanácskövetésként akarnak kötődni vallásunkhoz és egyházunkhoz.

Bízom abban, hogy ez a tudatos kötődés egyre erősebb. Hiszem, hogy a székelykeresztúri kezdet nem marad folytatás nélkül... így hát: "Előre együtt, előre mind"!

Dr. Rezi Elek

A KONFERENCIA NYILATKOZATA

Az 1900-ban kezdődött ifjúsági mozgalom 1991. július 21-23. napjain Székelykeresztúron tartotta történelmi sorrendben 15. konferenciáját, amely az egyházközségek részéről 205 kiküldött és mintegy 50 vendég vett részt.

1. A konferencia szükségesnek látja az unitárius ifjúság lelki megújulását, az ifjúsági szervezet munkájának eredményessége érdekében, a jézusi felhívás szellemében: "Szükség néktek újonnan születettek"! Ez a megújulás nyilvánuljon meg cselekvő vallásosságban, az imádkozás és a templomlátogatás gyakorlásában, a vallás erkölcs igazságainak érvényesítésében a mindennapi életben.

2. Lelkiismereti kötelességünk unitárius vallásunkhoz való "kötődés"; vallás erkölcsi értékeinknek megőrzése, hagyományainknak ápolása, Isten és ember szolgálatára.

3. Feltétlen parancs és létfeltétel népünkhöz és szülőföldünkhöz való "kötődés". Ez egyben jelenti az európaiság eszméjének vállalását is.

4. Egyházunk iránt hűséget vállalunk, ugyanakkor egyházunktól biztonszágot, lelkitámaszt várunk.

5. Szükségesnek tartjuk - lehetőség szerint - a nagyobb egyházközségekben újjászervezni az egyleteket és bevonni a belmissziói és emberszolgálati munkába.

6. Az ifjúsági egylet vezetőségét felhívja, hogy a jövő évi konferenciára készítse elő az ifjúsági egylet Alapszabályzatát. A lehetőség szerint negyedévi tudósítást adjon ki az egyletek tájékoztatására.

7. A konferencia felhívja a figyelmet egy ifjúsági otthon megteremtésére: gyűlések, találkozók tartása érdekében.

Székelykeresztúr, 1991. július 23.

- 1928-Székelykeresztúr
- 1929-Dicsőszentmárton
- 1930-Nagyajta
- 1931-Nyárádszentlászló-Szentgerice
- 1932-Homoródkarácsonyfalva-Homoródalmás
- 1933-Kökös-Szentivánlaborfalva
- 1934-Aranyosszék-Kövend
- 1935-Székelykeresztúr
- 1936-Küküllő-Dombó, Ádámos, Dicsőszentmárton, Szőkefalva
- 1937-Kolozsvár

1991-Székelykeresztúr

"Régi vizeken, új evezőssel, új csónakot kerget a vihar" hangzott el az ötödik konferencián, s mintha a történelem ismétlődne, hiszen Ady szavai mottóként állhattak volna az 1991. július 21-23 között Székelykeresztúron tartott Ifjúsági Konferencián.

Itt Székelykeresztúron, majdnem félszázados hallgatás után, újra jelentkezett az egyházi élet porondján az unitárius ifjúság, nem az újrakezdés, hanem a hagyományokból táplálkozó folytatás jegyében.

Habár beszámolóinak indult ez a munka, hamarosan beláttam, lehetetlenség pár mondatba sűríteni mindazt, amit tapasztaltam, tapasztaltunk, annál is inkább, hogy a konferencia zsűfolt programját sem lehet egy ismeretterjesztő erejéig leegyszerűsíteni.

Csupán izéltőt szeretnék adni e konferencia munkálatainak szelleméről, emlékeztetőül a résztvevőknek, tájékoztatóként azoknak, akik nem vehettek részt.

A konferencia napirendjén a mindenkori ifjúság égető problémái szerepeltek az első helyen. Ezt tükrözték az előadások is, melyek megpróbálták utat mutatni, irányt jelölni, rábízni azokra a láthatatlan szálakra, amelyek vallásunkhoz, népünkhöz, anyanyelvünkhöz kötnek. Az ifjúság lelki megújulásának szükségszerűsége, a múlt tanulmányozásával és a jelen követelményeivel az összefonódásként próbálta meghatározni az ifjúság helyzetét. Minden ifjú tisztázhatta magában, hogy a templom és iskola mint kultúránk letéteményesei milyen szerepet játszottak és játszhatnak a jelen körülmények között az életünkben.

Kötődés szülőföldünkhöz, anyanyelvünkhöz, vallásunkhoz napjaink visszatérő problémája. Hogy e kapcsolat mindannyiunkat foglalkoztat, azt az előadásokat követő megbeszélések bizonyították. Több hozzászólás szavazott a megmaradás bizonyossága mellett. A kivándorlás problémája is őszinte beszélgetés tárgyát képezte. Mint bebizonyosodott, a más szülőföld keresésének a rugója nem közösségi fájdalom: egyéni útkeresés. Az egyén kell megtalálja azt az utat, amelyen el kell induljon önmaga megtalálására és a megtalált közösségben helyének a megválasztására.

Mit vár egyházunk ifjúságunktól, és mit vár az ifjúság az egyháztól? - e kérdés képezte a vitafórum tárgyát. Hogy mit adhat az egyház a mai ifjúságnak? Védelmet, biztonszágot, az együvértartozás megnyugtató érzését. De ez a kapcsolat nem lehet egyoldalú; az ifjúságnak is adnia kell: érdeklődést, támogatást.

Hogy e kapcsolat nem volt a legszorosabb

az utóbbi években, azt, sajnos, mindnyájan tapasztaltuk. De nekünk nem az a feladatunk, hogy a múlton elmélkedjünk, hanem hogy cselekedjünk. S hogy mindazt amit szavakkal olyan szépen kifejeztünk a konferencián, azt meg is valósítsuk. Ennek pedig az első feltétele, hogy ismerjük vallásunkat.

Szükségszerű volna ezért egy hitelvi és vallás erkölcsi tanulmány, talán egy rövid egyháztörténelmi is, melyek választ adhatnának a felmerülő kérdésekre. Ha ezek a dolgozatok eljutnának minden egyházközségbe, pótolhatnák a hiányzó vallási ismereteket, és az unitárius hitben való megerősödést szolgálnák. Addig, amíg nem ismerjük jól önmagunkat, nem ismerhetjük meg a világot sem, és választ sem nyerhetünk problémáinkra. Az önismeret kérdésének csoportjához tartoznak azok a javaslatok is, melyek hagyományaink ápolását és népünk történelmének a megismerését tárgyalták. A mi generációnk, sajnos, már kinőtt az iskolapadokból, ezért önerejéből kell pótolnia az elmúlászottakat. Ebben nagy segítségünkre lehetnének a lelkészek, akik biztos, nem tagadnák meg e szellemi támogatást. A hagyományok ápolásában is fontos szerepe van az ifjúságnak. Össze kell gyűjteni mindazt, amit örökségben kaptunk, hogy hiánytalanul átadhassuk utódainknak.

Feladataink számosak, de közös erővel megoldhatók.

Ez a konferencia, úgy érzem, mindenképp kezdett volt: annak az öntudatraébredésnek a kezdete, amely ifjúságunk eljövendő harcát jelenti majd Isten felé fordulásunkban, szellemi értékeinkhez való viszonyulásunkban és mindenekelőtt cselekedeteinkben.

Reméljük, hogy ez a találkozás hozzásegít, hogy megtaláljuk helyünket a mában, hogy vallásunkhoz, népünkhöz, nyelvünkhöz való kötődésünk ne pusztá szó maradjon, hanem a tudatos ember ragaszkodása az örök értékekhez. Reméljük, hogy a megalakuló ifjúsági körökben fiataljaink nem a lelki kényszer szegyenével, hanem igenis az otthon jelentő baráti közösség tagjaiként tevékenykednek.

Ifjúságunk újjászületésére, úgy gondolom, nincs szükség, hanem inkább azokat a béklyókat kell lerombolni, amelyek eddig személyiségünket fogva tartották. E konferencia, túl a hibákon és sikereken, szabad utakat tárt fel, és csak rajtunk áll, hogy bejárjuk-e őket.

A kezdet, ime, megvolt; a folytatás ránk vár.

**Pap Mária
II. teol. hallg.**

ifjúsági oldal

Már szőkül az éjszaka, mire csavarogtomban kiérek a harmatos mezőre. Messze mögöttem lelkehagyott kőházaival az alvó város, előttem a szemét nyitogató, szabad róna kerekése. Közben lassú csobogással az ébredező Tisza, sápadt álmos fodraira égőpiros pántlikát tűz a hajnalragyogás.

Nagy határ búzaföld keskeny mezsgyéjén haladok. Kései pipacsok felpattanó kelyhe verődik a lábamhoz, kezemmel harmatos kalászatokat simogatok végig. Mintha könnyeket hullatna a búza, amiket tüstént libegő köddé finomít a kihasadó nap első csókja. S a libegő köd mint templomi thuribulum ezüsfüstje száll föl a kék magasba, kicsi fehér felhők hóboglyái felé.

- Pitypalatty, pitypalatty!

Ahhoz, akinek keze betölt mindeneket az ő áldásával, akit köszönt a búzavirágok lélegzése, a föld párája, a pitypalattyok vérese. Akit illet itt minden dicséret és dicsőség. Akinek láthatatlan keze igazgatta a búzaszalat attól kezdve, hogy kizöldelt a mag a föld meleg szívében. Aki vigyázott rá, hogy kősziklára ne hulljon a mag, hogy az ég madarai ki ne szedjék, hogy a mezők vad füvei el ne egyék-igyák előle a nap világát és az egek harmatát. Aki vigyázott, hogy föld árja meg ne rothassza, esővíz özőne ki ne sárgítsa, nyárnak forrása meg ne aszalja, kénköszinű fellegek mennyei parittyaköve szét ne zúzza az életét.

- Pitypalatty, pitypalatty.

Téged illet itt minden dicsőség és dicséret. Uristen, Világlélek, Természetanya, Gondviselés, Primum Movens, vagy hívjon

akárminek az együgyű paraszt és az együgyű szabadgondolkodó. Egész esztendőn keresztül szüntelen magasztal Téged az emberi szív kelettől nyugatig, naptamadattól napáldozatáig, mert mikor egyik szögletében aratnak, másikában vetnek a földnek, s egyszerre készítesz magadnak dicséretet az eke-

Móra Ferenc:

HIMNUSZ A BÚZAMEZŐN

vas nyikorgásából és a kasza pengetéséből, a magvető verejtékéből, akitől fog a föld méhe, éa az anya örömkönyéből, amely ráperdül az új kenyérre, mikor az első karéjt szegi belőle gyerekének.

- Pitypalatty, pitypalatty!

Virágok lélegzésével, kalászkok könnyével, madarak reggeli énekével, főlzálló köd ezüsfátyolával én is fölemelem hozzád lelkem szavát, én Uram, én Istenem, jó emberek messzi, messzi Istene. Jó emberek-é? Kersed-e te azt, én Uram, Istenem? Avagy nem te vagy-e, akiről szól az írás, mondván:

"s ő felsütteti napját a jókra és gonoszokra egyaránt, s megöntözi esőjével az igazak vetéseit"? S ha válogatnál is bennük, Te egyedül való jóság, miért az én asszonyom legyen az, és miért sok millió testvéremnek az asszonya legyen az, akinek szeméből szívbeli keserűségek mirrhája csordul majd az új kenyérre, amikor vékonyan karéjossa fiókáinak? Hiszen mi sem vagyunk kivetni-
valóbbak azoknál, akiknek markába a mi kenyereinket is letetted. Hiszen mi az örökkévaló törvényekkel, amiket a Te ujjad írt a szívünkbe, szembe nem szállunk. Nevedet hiába nem vesszük, parancsaidat se sárral, se vérral be nem undokítjuk, fűben, fában, csillagok szikrázásában, szelek zúgásában Téged keresünk. Embertársainkat mi nem bántjuk, senki életére nem leselkedünk, robotunkat, ahová állítottál, békességgel végezzük, s nem kérünk érte mást, csak a mindennapi kenyeret, amit Te szolgáliddal, a nappal és felhővel minden teremtett állataid számára egyformán megkészítettél. Aki mindenütt asztalt terítettél az égi madárnak, miért haladod éhen a képedre formált embert, akibe lelkedet lehelted?

- Pitypalatty, pitypalatty!

Előttem, mögöttem, körülöttem mindenfelé zeng már a fürjek himnusza, az ég madaraié, akiknek nincs halhatatlan lelkük, tehát nem teremtettek maguknak valutát, háborút, Zürichet, jóvátételt, devizát, és nem tudnak mást ma sem, mint amit akkor tudtak, mikor az Ember Fia a földön járt, és rajtuk nyugtatta szelíd szemét. Szeretnek, fiókatat nevelnek és örülnek a világnak, amelyet az Isten szépnek és szabadnak teremtett.

Sokan azt szeretnék, ha olyan Istennel dicsekedhetnének, aki varázsvesszejével mindent könnyedén elrendez, a maga helyére tesz. Az ilyen "isten" azonban kihúzná a talajt az ember lába alól, mert lehetetlenné tenné, hogy az élet alakításában és újjáteremtésében valóban az Isten munkatársa legyen.

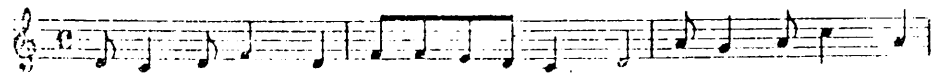
(Eugen Carson Blake)

A hit mindenek előtt magatartás, amelyet élesztgetni, gondozni kell; merészség, amely bátorságot követel; ugyanakkor a hit követelményt támasztó hívás, ajánlat, amely azonban nem teherként nehezedik az emberre, hanem boldoggá és szabaddá tesz.

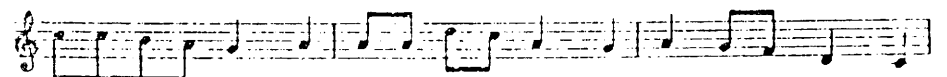
Valódi szeretete nem annak van, aki szeret s akit viszontszeretnek, hanem az szeretet igazán, aki több és mélyebb szeretetet tud nyújtani, mint amennyit kap, és aki annyi fényt áraszt maga körül, hogy a fénycsóvában a világ új víziója tárulhat az emberek elé: oly világa, amelynek egyetlen határa van: a korlátlan szeretet.

A helyes félelem a hit gyermeke, a téves a kétely szülőtte; vannak, akik attól félnek, hogy elvesztik az Istent, mások viszont attól, hogy soha meg nem találják.

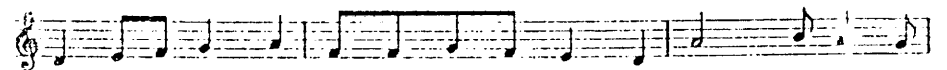
(Blaire Pascal)

1. Ha - tal - mas Is - ten, né - pek kö - zé szór - va, "Te - ben - ned bíz - tunk

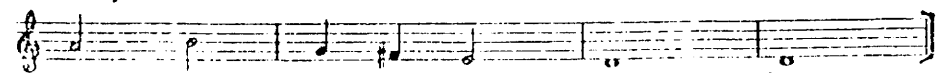
e - le - i - től fog - va!" Mi - kor má - sunk nem volt, csak könny és zsol - tár,

Ott - hont ke - res - ve haj - lé - kunk Te vol - tál. Szólj, öt - á - gú

síp, zengj ma - gyar é - nek, Adj há - lát az

ég nagy Is - te - né - nek!

2. Bibliás ősök sírja fölött állva, Találjon e nép végre önmagára;
Köszönjön meg mindent a "védő karnak, S légyen testvére magyar a magyarnak!
Szólj, ötágú síp, zengj magyar ének, Adj hálát az ég nagy Istenének!

3. Kegyelmes Atyánk, népek közé szor - ... "Te-bened bízunk eleitől fogva!"
Add: éljünk egymásért és senki ellen a földön, de Isten-közben!
Szólj, ötágú síp, zengj magyar ének. Adj hálát az ég nagy Istenének!

ÉZSAU ÉS JÁKÓB

Izsák felnőtt, eljött az ideje, hogy megházasodjon. Ábrahám behívatta egyik öreg, hűséges szolgáját. - Esküdj meg nekem az Úrra, hogy visszamész hazámba, és onnan hozol feleséget a fiamnak!

A szolga útnak indult, és elhozta magával Rebekát. Izsák feleségül vette, és nagyon megszerette őt.

Pár évvel később ikergyermekeik születtek: Ézsau és Jákób. A két testvér között igen nagy volt minden tekintetben a különbség. Noha ikrek voltak, egy csöppet sem hasonlítottak egymásra. Ézsau, az idősebb fiú, vörös volt s egész testét szőr fedte, míg Jákób, a fiatalabb, teljesen sima bőrű volt. De nemesak külsőre különböztek egymástól, hanem belsőleg még inkább. Minél nagyobbak lettek, annál inkább kiütöközött a kettőjük között levő különbség.

Amikor Ézsau felnőtt, kiváló vadász lett. Szívesen vadászott a hegyekben, és amikor hazatért az elejtett vadakból ízletes fűszeres ételeket készített. Ezek voltak apja kedvenc ételei.

Jákób egészen más volt, mint testvére: csöndes, otthonülő, Rebeka kedvence. De nagyon irigyelte Ézsaut azért, hogy ő volt az elsőszülött, s mint idősebb, ő fogja örökölni az apai áldást s ezzel együtt Isten ígérését is. Ezért szüntelenül leste, várta az alkalmat, hogy rászédhesse Ézsaut és valami módon megszerezze tőle az elsőszülöttségi jogát. Egyszer aztán tényleg elérkezett ez a pillanat.

Ézsau vadászni volt azon a napon is. Az éhségtől és szomjúságtól kimerülten érkezett haza. Amint belépett az ajtón, tekintete azonnal a Jákób által elkészített tál lencsére esett: - Hadd egyem valamit, olyan fáradt vagyok! - Rendben van, de akkor hadd nekem az elsőszülöttségi jogodat! - felelte Jákób. - Úgyis folyton a halál szélén állok, minek nekem az elsőszülöttség? - válaszolta Ézsau. Esküdj meg, hogy nekem adod! - Esküszöm! Azzal Ézsau leült és jóízűen evett a lencséből, majd ivott utána, aztán fölkelt, és elment. De nem gondolta meg komolyan, amit tett.

Amikor Izsák megöregedett és közelinek érezte halálát, magához hívatta nagyobbik fiát. Ézsau örömmel vállalta, hogy vacsorát készít neki, hogy az apai áldással együtt átvegye az örökséget.

Meghallotta azonban Rebeka is, hogy mit mondott Ézsau-nak Izsák. Ezért, amíg Ézsau vadászni járt, Jákóbbal hozatott két kecskegödölyét, s elkészítette, ahogyan azt Izsák szereti. Azután ráadta Jákóbra Ézsau egyik ruháját, a

kecskegödölyék szőrös bőrével pedig befedte mindkét kezét és nyakát. Majd kezébe nyomta a finom étellel teli tálat és beküldte apjához a sátorba.

- Apám, kelj föl, egyél a vadpecsenyéből, és áldj meg engemet! mondta. - Hogy van az, hogy ilyen hamar találtál, fiam? - kérdezte Izsák. - Mert az Úr, a te Istened hozta előmbe, - hazudta Jákób. Gyere közelebb, és csókolj meg, fiam, mert olyan a hangod, mintha a Jákóbé lenne. Jákób félve közeledett, de amikor apja végigtapogatta a kiskecske szőrével borított karjait, és megérezte Ézsau ruhájából a föld, a puszta illatát, megynyugodott. - A hang a Jákób hangja, de a kéz Ézsau keze!

Fölkelt, evett és ivott, majd kezét rátette a jákób fejére és megáldotta: - Adjon neked az Isten égi harmatot és zsiros földet, légy parancsolója testvérednek, átkozott lesz, aki átkoz, áldott, aki téged áld!

Alighogy távozott Jákób, hazaérkezett Ézsau. Gyorsan elkészítette az ételt és bevitte apjához. - Kicsoda vagy te? - kérdezte rémülten Izsák. - Én vagyok a te elsőszülötted - felelte Ézsau. Izsák ekkor megértette, hogy becsapták, de az áldást már nem lehetett visszavonni. Ézsau zokogva térdelt apja előtt: - Hát csak az az egy áldásod van, apám? Áldj meg engem is! Izsák suttogva megszólalt: - Nem hull rád égi harmat, öcsédet szolgálod. De amikor ellene támadsz, letöröd igáját a nyakadról.

Ézsau bosszút forralt Jákób ellen. De Rebeka meghallotta, s mivel attól tartott, hogy megöli, meggyőzte Izsákot, engedje el Jákóbot a messzi földön élő rokonaihoz, hogy ott vegyen feleséget magának.

Igy menekült meg Jákób Ézsau haragjától.

Imádkozzunk együtt

Imádkozzunk otthonunkért

*Köszönöm, hogy otthonom van,
legforróbban ott szeretnek,
van is része minden jóban
növe testemnek-lelkemnek.*

*Segítsünk egymásnak buzgón,
- a kicsik is a nagyoknak -,
hogy legyünk túl sok bajunkon,
s örömeink sokasodnak.*

*Áldd meg, Istenem, házuk aját,
falai közt békén éljünk,
örvén rendjét, tisztaságát,
s legyen szép tettünk-beszédünk.*

*Tápláljon a napi kenyér,
pihentessen a jó álom,
S otthonunknak boldogsága
kísérjen a nagyvilágon. Amen.*

(Nagy Ferenc)

EGYHÁZI ÉLET

Lelkeszi értekezletek

A II. évnegyedi lelkeszi értekezleteket 1991. június 4-13 között tartották. Az értekezleten két előadás hangzott el: dr. Erdő János: A dogmatikus kereszténység tanítása a szentlélekről, és dr. Vargha Jenő László: Viselkedéslélektani irányzatok a pszichológiában. Foglalkoztak még a júliusi 21-23. napjain Székelykeresztúron tartandó ifjúsági és a szeptember

3-4-re tervbevett lelkeszi konferencia kérdésével.

Az értekezlet alkalmával tartott istentiszteleten szószéki szolgálatot végeztek: Alsójárában Bálint Imre alsó-, felsőszenmihályi, Szabédon Pál Ádám vadadi, Homoródmáson Kiss Domokos kénosi, Székelykeresztúron Péterfi Sándor csekefalvi és Vargason Pálffy Tamás datki lelkes.

Lelkésznevelés

Teológiai hallgatóink a pünkösdi ünnepek alkalmával legációk szolgálatot végeztek különböző egyházközségekben.

Az 1990-1991. tanév II. félévi előadásai 1991. május 24-én fejeződtek be. A II. félévi kollokviumokat és vizsgákat május 27-június 29 között tartották.

Az évváró istentisztelet június 30-án volt, melyen a szószéki szolgálatot dr. Kovács Lajos püspök végezte. Délután került sor az intézeti évváró ünnepélyre, melynek keretében dr. Szabó Árpád rektor beszámolt az intézet oktatói és nevelői munkájáról. A legjobb tanulmányi eredményt elért hallgatók jutalomban részesültek.

* Július 8-12. között teológiai szakvizsgát tett Rüszt Tibor és Török István 5. évet végzett teológiai hallgató. Püspök atya a gyakorló segédlelkészi szolgálatra Rüszt Tibort a fogarasi, Török Istvánt pedig a medeséri egyházközségbe helyezte.

* Léta Sándor petrozsényi gyakorló segédlelkész július 17-én lelkeszképesítő vizsgát tett.

* Szász Dénesné sz. Mátéfi Ella-Olga a székelyudvarhelyi egyházközség énekevezére 30 évi szolgálat után, július 1-el nyugalmába vonult.

* Biró Lajos medeséri lelkes július 1-el kinevezést nyert a siménfalvi egyházközségben.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ DOKTOROK COLLÉGIUMÁNAK EGYHÁZI NÉPRAJZI SZEKCIÓJA a tavaszi tanulmányi konferenciáját Berkefűdön, a MEGBÉKÉLÉS HÁZÁBAN tartotta április 22-24. napjain. Az erdélyi unitáriusok közül dr. Molnár István ny. muzeológus-igazgató, ifj. Török Elek nyárádgálfalvi, és Simén Domokos csíkszeredai lelkesek vendégelőadókként voltak jelen a minden nap áhítattal kezdődő és végződő előadásokon. 23.-án, kedden az áhítatot Török Elek tartotta. Simén Domokos A harang és a harangszó jelzései címmel tartott felolvasást, dr. Molnár István Tavaszi ünnepkör a Hargita megyei Énlakán című előadását dr. Dankó Imre olvasta fel. Délután Winter Erzsébet és Molnár Ambrus összeállításában diákepeket vetítettek Templomok, temetők, fejfák a Nyárádmentén címmel. 22.-én, hétfőn dr. Határkerület, virágzás, öntözés Nyárádgálfalván (1991) című videofilm Török Elek megszervezésével Molnár Ambrus hajdúszoboszlói ref. esperes örökölte volt meg, és ő is vetítette le most a jelenlétüknek. Erdélyből még Sándor Attila sóvényfalvi ref. lelkes tartott két szabadelőadást, Egyházfegyelem a Küküllő-menti Sövényfalván és Megjegyzések Rákóczi György románnyelvű Bibliájának új kiadása előszavához címmel.

Az 1991. aug. 26-31. közt tartott budapesti Doktorok Collégiumának ülészakára Benczédi Ferenc küllődombi, Török Elek nyárádgálfalvi és Simén Domokos csíkszeredai lelkeseket hívták meg vendégelőadóknak. (ns.)

Az ERDÉLYI KÁRPÁT EGYESÜLET (EKE) 1991. május 11.-én Gyergyószárhegyen, a Lázár kastélyban tartotta megalakulásának centenáriumi diszgyűlését. Dr. Tóvissy József professzor szervezése hozta egybe a hasonló profilú bel- és külföldi egyesületek képviselőivel a színvonalas összejövetelt. Az elnöki megnyitót után ökenimenik istentisztelet volt, amelyen sorrendben - a gyergyószentmiklósi református lelkes, a csíkszeredai unitárius lelkes és a helybéli római katolikus plébános szolgált. Utána magas színvonalú előadások voltak több unitárius előadóval is. Délután szervezési gyűlés, diavetítés, este díszvacsora a lovagteremben, majd utána tábortűz. Áprily lírája oltotta a prózát.

Másnap társaskirándulás a békási szoroson át.

A találkozás összefoglaló és jellemző mottója ez a bibliai vers lehet: "Az ősi magasságok a mi örökségünk" (Ezék 36,2/b). (ns.)

Lelkesztovábbképző tanfolyamot tartottak Kolozsváron július 1-12.-e között, a továbbképzőn részt vettek: Botha Dénes, Keresztes Sándor, Kibédi Pál, Léta Áron, Benedek Ágoston, Nyitrai Csongor, Kovács Sándor, Fazakas Károly, Koteles József, Bálint Imre, Rázmány Csaba, Bartha Alpár, Fekete Levente, Ádám Dénes, Biró Mihály, Máthé Sándor, Márkos Ervin, Lőrinczi Károly, Varga Sándor, Pálffy Tamás és Kiss Mihály.

Előadásokat tartottak: dr. Erdő János, dr. Szabó Árpád, dr. Rezi Elek, András György...

Az istentiszteleteket a belvárosban Keresztes Sándor, az Irisz-telepen Ádám Dénes, Monostoron Rázmány Csaba végezték.

Iskolai névadó ünnepség Kissolymoson

1991. július 12-én szép ünnepély keretében leplezték le azt az emléktáblát, amely mostantól fogva jelöli, hogy a helybéli iskola Augusztinovic Pál nevét viseli. Az ünnepélyt az I-VIII. osztályos iskola tágas udvarán tartották, amelyen istentisztelet keretében Németh Sándor lelkes méltatta Augusztinovic Pál, a község neves szülőtte életét és tevékenységét. Az ezt követő ünnepi műsor rendjén az iskola énekkara Egyed Etelka tanítónő vezetésével

szerepelt, majd Egyed Dezső igazgató ismertette az iskola történetét. A délután folytatódó műsor keretében kellett volna elhangoznia annak a beszédnek, amely Augusztinovic Pál emlékével és különösen sírja ápolásával kapcsolatos kötelességekre figyelmeztetett volna. Remélni szeretnénk, hogy az egyházközség hívei és az iskola vezetősége a hétköznapi másirányú feladatai közben sem fog erről megfeledkezni.

Az UNITÁRIUS KÖZLÖNY nem az enyém, nem a tied, nem az övé, az UNITÁRIUS KÖZLÖNY a MI lapunk!

Számonként megvásárolható, illetve előfizethető bármelyik unitárius lelkesnél (Kolozsváron a Szabadság c. napilap szerkesztőségében és újságáruháiban is).

Az UNITÁRIUS KÖZLÖNY színes, tartalmas, változatos, olvasmányos! Egyetlen atyánk fia házából sem hiányozhat a MI lapunk!

Én már megrendeltem, rendelje (avagy vásároljon meg és olvassa ÖN is az UNITÁRIUS KÖZLÖNYT!

Unitárius Közlöny. A Keresztény Magvető melléklete
Kiadja az Unitárius egyház

Szerkesztőbizottság: Molnos Lajos főszerkesztő, dr. Szabó Árpád felelős szerkesztő, Gáll Mária, dr. Rezi Elek, N. Klas Ágnes grafikai szerkesztő
Szerkesztőség és Kiadóhivatal: 3400 Kolozsvár, December 22 sugárút, 9. szám
Postafiók: 24. tel: 11-52-71
Egyes szám ára (16 oldal) 8 lej

Nyomdai előkészítés a Szabadság Kft. TEXTLINE rendszerén
Műhelyvezető: Szabó Gyula Szabó Bóka Magdolna
Nyomtatva a kolozsvári "Talpán" kft. nyomdájában